

radaspilnot.org.ua

Національний Діалог

№ 4(8)

● квітень 2018 ●

Джерело інформації про національно-культурні об'єднання України

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ГАЗЕТА РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ (РНСУ)

Христос Воскрес!
З глибокою повагою, Голова Ради,
Заслужений діяч культури України Ашот Аванесян

Шановні друзі!

Прийміть мої найщиріші вітання з Великоднем! Від усієї душі бажаю, щоб радість Воскресіння Христового наповнювала серце, а світло Божественної любові зігрівало рідних і близьких. Бажаю Вам радості, здоров'я і благополуччя.

Бажаю, щоб переможний дух надії, радості і всепрощення супроводжував Вас і Вашу родину, давав сили та насагу для справ на добробут і процвітання нашої рідної України.

Нехай Ваші душі будуть багаті на добро, як святковий стіл, чисті як Великодній рушник і веселі, як українські писанки. Хай малинові дзвони Великодня принесуть у Вашу оселю радість, віру, надію і любов.

Хвича Нодарович Мепарішвілі, народний депутат України: Головне – ставитися до будь-якої справи відповідально

Народився 7 серпня 1972 року в селі Чансубані Чохотаурського району Грузії.

Має вищу освіту. Закінчив Тбіліський університет фізичної культури; Київський міжнародний університет фінансів; Київський університет управління та підприємництва; Національну академію держуправління при Президенті України «Львівський регіональний інститут державного управління».

Працював на посаді першого заступника

гендиректора комунального підприємства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Плесо».

2015–2016 рр. – радник патронатної служби голови адміністрації апарату Київської обласної державної адміністрації.

3 квітня 2016 року – народний депутат України, член фракції «Народний фронт», член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

Очолює депутатську групу Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Грузією.

2010–2015 рр. – депутат Київської обласної ради, голова комісії з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Київської обласної ради; член комісії з виділення адресної одноразової матеріальної допомоги сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Голова громадської організації «Грузинське земляцтво в м. Києві».

Ви народилися в Грузії, живете і працюєте в Україні. Чи можна сказати, що Україна є Вашою другою Батьківщиною?

– В Україні я живу вже понад двадцять років. Тут народилися мої діти. Тож і Грузія, і Україна однаково дорогі для мене, ці країни – в моїй душі і серці.

Україну та Грузію пов'язує давня дружба, перевірена важкими випробуваннями. У чому

секрет такого шанобливого та поважного ставлення до українців у Грузії?

– Україна та Грузія дуже схожі між собою. Дві колишні радянські республіки, які нині переживають непростий процес реформування, прагнуть якомога швидше стати повноправними членами європейської родини, тримають курс на вступ до НАТО. У нас один спільний ворог, і одна спільна мета – бути вільними та незалежними.

Якщо говорити про Грузію, то одним з найскладніших періодів її історії була війна в Абхазії. Українці тоді були першими, хто відкрито і щиро підтримував і допомагав грузинам. Багато українських хлопців загинули за незалежність Грузії, тож, коли настали складні часи для України, грузини також підставили своє дружнє плече. Наші народи завжди цінували незалежність і свободу один одного, тому дружба між Україною і Грузією давня і дуже міцна.

Ваша політична діяльність розпочалася у Київській обласній раді і наразі триває у Верховній Раді України. Де складніше працювати? Де більше викликів для політика?

– Викликів і труднощів вистачає скрізь. Головне – ставитися до будь-якої справи відповідально, викладатися в роботі на всі сто, показувати результат. Адже від діяльності, а точніше дієвості депутата, незалежно від рівня ради, значною мірою залежить, якою буде те чи інше місто, область, країна.

Як Ви ставитеся до так званого «Закону про реінтеграцію Донбасу»?

– Це надзвичайно важливий Закон, який на решті визнає Росію країною-агресором та покладає на РФ повну відповідальність за окупацію території України. В ньому чітко прописані правові і організаційні умови для відновлення територіальної цілісності нашої держави. Ухваливши Закон про деокупацію, Україна продемонструвала всьому світу чітку позицію: Росія – агресор, ми не віддамо власні території та не піддамося на російський шантаж.

Наскільки, на Вашу думку, цей закон буде дієвим та ефективним?

– Важливо розуміти, що ухвалення Закону про деокупацію не означає, що вже завтра Донбас і Крим повернуться під контроль України. Це лише початок шляху. Як я вже наголосив, цим документом фіксується факт російської агресії, території законодавчо проголошуються тимчасово окупованими, що дуже важливо для відстоювання інтересів України в міжнародних судових інстанціях. Водночас даний

документ суттєво посилює позицію України на дипломатичному фронті, в боротьбі за звільнення заручників, захищає права та інтереси держави в ході миротворчої операції ООН на Донбасі.

Теперішнє скликання Верховної Ради України зазнає постійної критики. Наскільки обґрунтованою є подібна критика?

– Не критикують тих, хто нічого не робить. Головне, аби критика була конструктивною. Тоді вона заслуговує на увагу, є корисною і цінною, допомагає зробити певні висновки, вносить корективи в роботу.

Ви очолюєте групу з міжпарламентських зв'язків із Грузією. Нещодавно Україну відвідав голова грузинського парламенту пан Іраклій Кобахідзе. Про які напрями двосторонньої співпраці йшлося під час цього візиту?

– Насамперед, було обговорено сучасний стан українсько-грузинських відносин та окремо відзначено високий рівень розвитку міжпарламентського двостороннього співробітництва. Зокрема, домовилися й надалі продовжувати практику обміну візитами на рівні голів парламентів обох країн, членів парламентських комітетів та груп дружби, що, безумовно, створюватиме відповідні умови для активізації зв'язків між Верховною Радою України та Парламентом Грузії, інтенсифікації політичного діалогу, розвитку дружніх відносин між нашими країнами. Окрему увагу приділили співпраці в міжпарламентських асамблеях та міжнародних організаціях, що сприятиме деокупації і відновленню територіальної цілісності обох держав. Також зійшлися на думці, що поряд із розвитком політичного аспекту співпраці, необхідно активно взаємодіяти в економічному, туристичному та культурному напрямках. Україна і Грузія мають великий потенціал для розвитку, для того, аби ставати сильнішими, економічно успішнішими.

Продовження на стор. 2

Хвича Нодарович Мепарішвілі, народний депутат України:

Головне – ставитися до будь-якої справи відповідально

Продовження. Початок на стор. 1

Рада національних спільнот України сьогодні прагне створити Центр національних спільнот України. Чи можемо розраховувати в цьому плані на підтримку з боку нашого законотворчого органу і, зокрема, Вашу, пане Мепарішвілі?

– Хочу вас запевнити в своїй цілковитій підтримці на шляху створення Центру національних спільнот України. Створення такого органу, переконаний, сприятиме не лише розвитку культур і мов національних спільнот, захисту їхніх прав та інтересів, але й консолідації усього суспільства. Ми повинні робити усе для того,

аби допомогти представникам різних національностей, які мешкають на території нашої країни, інтегруватися в єдину спільноту, в родину громадян України, забезпечуючи при цьому повагу до різних ідентичностей та їхніх потреб.

Чого б Ви хотіли побажати читачам нашого видання у цей непростий час?

Вірити в зміни на краще. Все обов'язково буде добре.

Щиро вітаю читачів газети зі Святом Великодня. Бажаю усім віри, терпіння, надії. Нехай світле Христове Воскресіння додає життєвих сил, наснаги, спонукає до світлих намірів і вчинків. Миру усім, єдності та Божої ласки рідній Україні.

Щиро дякуємо Вам за бесіду.

З ЮВІЛЕЄМ!

Вітаємо
вельмишановну
**Віолетту
ХАЧАТУРОВУ**, Голову
Вірменського
культурного центру
«НАІРІ» в Києві,
зі славним ювілеєм!

ВІОЛЕТТА Цолаківна Хачатурова, вірменка за етнічним походженням, народилася в Тбілісі; раннє дитинство пройшло в Ленінграді; з 9 років живе в Києві. Вихована в інтелігентній родині, де прищеплювалася спрага до знань, любов до театру, музики, балету, розуміння краси в мистецтві. Починаючи з Київського інституту автоматики і до сьогодні вона досягла найвищих успіхів у менеджменті, залишаючись неординарним громадським діячем із широким спектром інтересів і успішних починань. Інженер за фахом, вона обожнює літературу і мистецтво, музику та спів. А її життєве кредо: «Допоможи іншим досягати успіху і тим самим допоможи собі». Серед кола знайомих це ім'я одразу викликає масу емоцій. Вона творча і відкрита, мудра і розсудлива.

Географія країн, де вона була, неймовірна – Арабські Емірати та Японія, Індія і Кенія, майже вся Європа: Іспанія, Франція, Італія, Бельгія, Великобританія, Мальта та інші... все не злічити. Ніколи не нав'язуючи свої думки, вона спокійно і цікаво ділиться життєвими та жіночими секретами. При цьому продовжує розвиватися і навчатись. Її рецепти здорового способу життя можуть бути викладені окремими виданнями. Достатньо подивитися на цю жінку...

Віолетта Хачатурова – великий патріот України

ни, який не забуває про свої корені. Очолюючи Центр вірменської культури «НАІРІ», підтримує зв'язки української і вірменської культур. Незлічена кількість заходів була проведена за її ініціативою і безпосередньою організацією.

Найцінніша риса характеру Віолетти – це велика вдячність. Не кожна людина вміє дякувати і цінити миті щастя. Саме їй властиве бережливе ставлення до життя. А труднощі роблять її ще сильнішою.

А найголовніше – це нещодавно відсвяткований славний ювілей! Навіть не кажіть, що ці роки належать Віолетті Цолаківні! Енергійна, активна, справжня Жінка і Людина. Чи вірите ви у свої сили і здібності? А вона вірить! Чи чекаєте ви всім серцем кращого? А вона чекає! Чи робите ви щось для своєї мрії? А вона рухається вперед і досягає омріяного!

Енциклопедичний розум, чарівність і комунікабельність, небайдужість до подій в країні – дають їй можливість завжди заслужено бути лідером. Кожному бути так «серцем і душею горіти, але не тліти» у своїй справі!

Здоров'я і радісних подій Вам на МНОГАЯ ЛІТА, пані Віолетто!

Рада національних спільнот України

Вітаємо з черговим успіхом!

Щиро привітати призерку Першого ступеня у другій віковій категорії у цьому Міжнародному конкурсі «GOLD STAR» – **КАРІНЕ БАЛАБЕКЯН**. Бажаємо Каріне творчих успіхів і в подальшому підкорювати вокальні вершини та дарувати радість всім своїм співом!

МИ неодноразово писали у попередніх номерах нашої газети про перемоги талановитої дівчини Каріне Балабекян у різноманітних творчих конкурсах. І от знову приємна новина – 22 квітня відбувся Міжнародний конкурс «GOLD STAR». І на сторінках газети ми маємо можливість

НАУРЕНІQ, тобто Батьківщина

Керівник ансамблю «Айренік» Гоар Геворкян.

2березня 2018 року ансамбль «Айренік» брав участь у другому турі міського огляду народної творчості, який проводиться з метою подальшого розвитку самодіяльного народного мистецтва, залучення широкої громадськості і творчої інтелігенції до діяльності культурно-освітніх закладів і аматорських колективів, підвищення уваги місцевих органів виконавчої влади до проблем культури.

Ансамбль посів I місце у районному відборі, виконавши танець «Маки» та «Арцах». На наступному етапі міського огляду народної хореографічної творчості у номінації «Етнічний танець» молодша група ансамблю «НАУРЕНІQ» посіла 1-е місце.

Ансамбль «НАУРЕНІQ» і надалі буде радувати своїх прихильників яскравими танцями.

Гуманітарна допомога від РНСУ в зону АТО

Жителям Мар'їнки доставили гуманітарну допомогу від Ради національних спільнот України

У зв'язку з воєнним конфліктом на сході нашої країни **Рада національних спільнот України** постійно надає всебічну допомогу з метою поліпшення і підвищення життєвого рівня соціально незахищених та малозабезпечених верств населення, бійців у гарячих точках АТО, ветеранів АТО та членів їх сімей, сімей загиблих воїнів АТО, школярів і переселенців, а також цивільного населення прикордонних територій в зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

Завітавши до Мар'їнки гості поклали квіти до підніжжя пам'ятника Т.Г. Шевченка та до меморіалу воїнам, які загинули у Другій світовій війні, відвідали Мар'їнські загальноосвітні школи (ЗОШ) та дошкільний навчальний заклад (ДНЗ) №56 «Золотий ключик» (директор – Алла Деменко). Для Мар'їнської ЗОШ №1 та ДНЗ №56 «Золотий ключик» передані для навчання монітори.

Керівник військово-цивільної адміністрації м. Мар'їнки та с. Победа – Олександр Тесла зазначив: «Благодійники привезли у край необхідні речі, адже до органу влади постійно звертається місцеве населення, що потребує лікування, із проханнями про

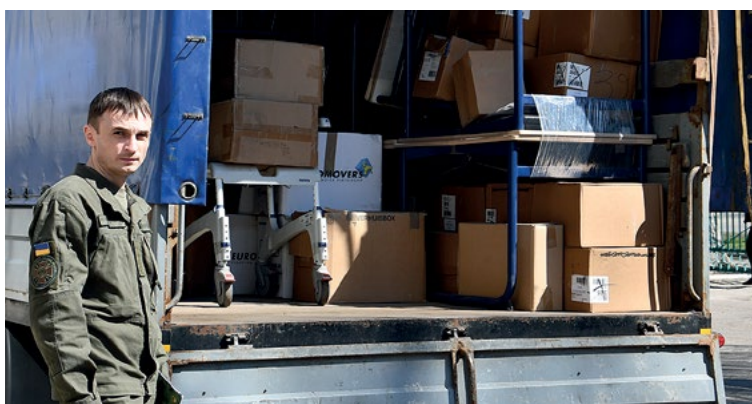

5 квітня 2018 р. Голова **Ради національних спільнот України** Ашот Аванесян у супроводі групи цивільно-військового співробітництва НГУ доставив гуманітарний вантаж на передову до Мар'їнки на Донеччині.

Гуманітарний вантаж Голова Ради передав військово-цивільній адміністрації міста Мар'їнка, представникам Міністерства Оборони України – воїнам і ветеранам АТО, людям з обмеженими фізичними можливостями та самотнім людям похилого віку були надані засоби особистої гігієни, медичні ліжка, ходунки та інвалідні візки, шкільне обладнання для Мар'їнської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №2.

допомогу». Слова вдячності та найщирішої подяки за надану гуманітарну допомогу, підтримку, турботу і чуйне ставлення висловив Голова Мар'їнської районної державної адміністрації Володимир Мороз.

Вінтерв'ю телеканалу новин «24», журналістам і представникам ЗМІ Ашот Аванесян зазначив: «Після підписання Меморандуму про співпрацю з НГУ це перша спільна допомога нашого фонду та Нацгвардії. Ми й надалі плануємо надавати допомогу в зону АТО та по всій Україні. Наступними будуть міста Авдіївка і Попасна. Нас усіх єднає рідна земля, рідна країна, у якій ми живемо, тож ми не маємо права бути байдужими і не простягати руку поміч нашим співвітчизникам на сході країни».

Директору Мар'їнської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №2 Людмилі Панченко було передано спеціалізовані шкільні меблі (парти, шафи) для обладнання класу майбутнім першокласникам та для створення кращих умов навчання в інших класах, які з 2018 року навчатимуться за новим стандартом початкової школи.

«Ми дякуємо вам за допомогу! Щастя, здоров'я, успіхів та миру в Україні!» – побажав учень 3-А класу Герман Лебенко.

Люди з обмеженими можливостями отримали сучасні візочки – шанс на повноцінний рух та життя. Цього разу 6 нових інвалідних візків знайшли своїх власників. Люди похилого віку, які потребують засобів реабілітації і засобів пересування, отримали одно- та чотириопорні палички і ходунки.

Рада національних спільнот України і надалі продовжує проводити активну роботу зі збору всього необхідного для підтримки цивільного населення і військовослужбовців, які захищають незалежність і цілісність нашої держави в зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

Гуманітарна допомога продовжується...

Напередодні Дня Національної гвардії України, який відзначається 26 березня, Ашот Аванесян отримав нагороду. Рішенням Президії Асоціації ветеранів

внутрішніх військ та Національної гвардії України Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян 23 березня 2018 року нагороджений відзнакою «Слава і Честь». Рада Асоціації ветеранів внутрішніх військ та Національної гвардії України висловила Ашоту Аванесяну щиро і сердечну подяку за людяність, чуйність, розуміння та турботу, яку він особисто виявив у допомозі тяжко хворим ветеранам АТО.

Юрій та Валента Коржови: любов і творчість на віки!

Ювілейний творчий вечір, присвячений 50-річчю творчого і подружнього життя керівників легендарного Театру циганської пісні і танцю «Ромен», заслужених артистів України Юрія і Валенти Коржових, відбувся у Києві!

Незважаючи на те, що концертна програма тривала майже три години, з першої до останньої хвилини лунали щирі оплески, глядачі активно підспівували артистам улюблені шлягери «Ручек», «Чаєрія», «Цумайле», «Хоп-хоп», «Кай-оне», «Чашка чая», «Ніч-циганка» та інші. Концертну програму майстерно провела популярна співачка і ведуча телевізійних програм Діана Тайманова.

Виступ Театру циганської пісні і танцю «Ромен»

27 квітня в Міжнародному конгрес-центрі «Український Дім», у самому серці Києва і всієї України відбулася визначна подія у мистецькому житті етнічних спільнот – Ювілейний творчий вечір, присвячений 50-річчю творчого і подружнього життя провідної ромської родини, керівників легендарного Театру циганської пісні і танцю «Ромен», заслужених артистів України Юрія і Валенти Коржових. Неповторну пісню свого кохання вони щиро подарували шанувальникам естрадного мистецтва! У концерті прозвучали відомі циганські шлягери, сучасні українські пісні в супроводі театру «Ромен», родзинкою програми стали відеофільми з архіву династії Коржових про історію їх творчого життя.

Ювілейна програма Юрія та Валенти Коржових об'єднала в одному залі представників різних національностей, які входять до складу Ради національних спільнот України – організатора заходу. Шалена енергія, надзвичайні емоції від кожної пісні і танцю Юрія і Валенти Коржових та всіх артистів Театру «Ро-

мен» уже багато років дарують кожному глядачеві численних концертних програм колективу в усіх кутках нашої країни і далеко за її межами. Їх творча і громадська діяльність, як членів Ради національних спільнот України та Асоціації діячів етнічного мистецтва, знайшла високу оцінку з боку держави і етнічних товариств. З вітальним словом виступили: Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян – головний організатор ювілейного концерту, директор Департаменту у справах релігій і національностей Міністерства культури України Андрій Васильович Юраш.

Привітання з ювілеєм від Голови Ради національних спільнот України Ашота Аванесяна

З нагоди ювілейного гала-концерту Юрій та Валента Коржови і Театр «Ромен» були нагороджені Почесною грамотою Міністра культури України, грамотою Ради національних спільнот України.

Вітання від Директора Департаменту у справах релігій і національностей Міністерства культури України Андрія Васильовича Юраша

Ашот Аванесян вручає ювілярам почесні грамоти та відзнаки Ради національних спільнот України

Режисером заходу виступила заслужена артистка України, голова Асоціації діячів етнічного мистецтва, Заступник голови Ради національних спільнот України Інеш Кдинова.

Голова Асоціації діячів етнічного мистецтва, Заступник голови РНСУ, заслужена артистка України Інеш Кдинова

Ведуча концерту – Діана Тайманова

Андрій Юраш нагороджує грамотою Міністерства культури України провідну ведучу концертних програм Ради національних спільнот України Діану Тайманову

Поліетнічна культура України прикрашена самотутнім мистецтвом ромської династії Коржових. У далекому 1939 році в Харкові розпочав творчу діяльність видатний колектив – «Ансамбль циганської пісні і танцю «Ромен». Засновницею легендарного ансамблю стала Народна артистка України Ніна Коржова. Згодом колектив очолив молодший брат Ніни Ілліни – Василь Коржов, відомий музикант, гітарист-віртуоз і сценарист циганських вистав та концертних програм, а через десять років керівництво колективом взяв у свої руки молодий і талановитий артист Юрій Коржов.

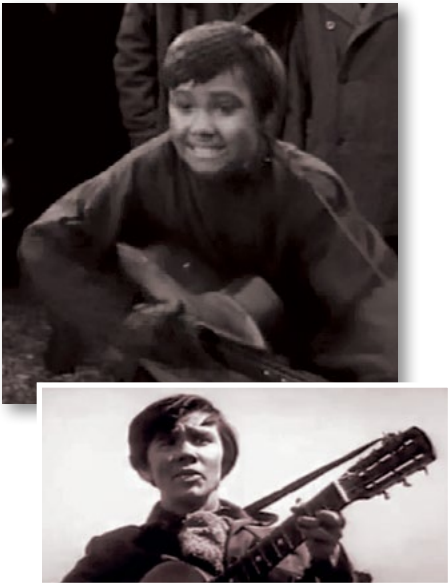

Співає Заслужений артист України, керівник Театру «Ромен» Юрій Коржов

Змалечку зростаючи у співучій родині, він жив мрією про велику сцену! І нарешті одного разу його мрія здійснилася: він заспівав свою першу пісню на сцені Харківського національного оперного театру, а через два роки вся

Заслужені артисти України Юрій, Валента і Роман Коржови та Театр циганської пісні і танцю «Ромен»

країна щиро вболівала за долю веселого смаглявого хлопчика-цигана у фільмі «Армія Трясогузки» (на фото), а потім в кінострічках «Знову в бій», «Чорний, як я», «Весільний вінок».

А в цей час у ромській родині на Донеччині, у місті Краматорськ зростала юна красуня-танцівниця Валента. Весела і смілива дівчина, яка з дитинства мріяла стати професійною артисткою, зіркою сцени, не зважаючи на заборону батьків, у шістнадцять років покинула рідне місто і стала активною учасницею Ансамблю творчої династії Коржових. З першої зустрічі Валента зачарувала Юрія красою і щирістю, стала його вірною соратницею і єдиним коханням усього життя! З того часу вони вже ніколи не розлучалися. Разом отримали освіту в Московському інституті культури, разом гастролювали. Валента здійснила свою мрію: стала видатною танцівницею, лауреатом міжнародних конкурсів артистів естради, для якої створював постановки танців народів світу легендарний танцюрист – Народний артист Радянського Союзу Махмуд Есамбаєв, який став для Валенти вчителем і наставником.

Заслужена артистка України, керівник Театру «Ромен» Валента Коржова

Завдяки наполегливій праці Юрія і Валенти Коржових, Ансамбль циганської пісні і танцю «Ромен» став першим циганським колективом, який перетнув «залізну завісу» і успішно гастролював за кордоном: у Фінляндії, Англії, Франції, Німеччині, Болгарії, Японії.

У 1994 році родина Коржових і артисти ансамблю переїхали до Києва. В столиці України творчий потенціал ансамблю значно збільшився, і з 1995

року колектив носить назву «Театр циганської пісні і танцю «Ромен». У творчій атмосфері отримав виховання син Валенти і Юрія – Роман, який теж став відомим співаком і танцюристом, неодноразовим лауреатом конкурсів і фестивалів естрадного мистецтва.

Заслужені артисти України Валента та Роман Коржови

Роман Коржов відзначений почесним званням «Заслужений артист України» і веде активне творче життя. В ювілейному концерті під шалені оплески Роман заспівав шлягери: «День рождження», «Радовать», «Лейла», а неперевершена чечітка у його виконанні викликала шквал оплесків глядачів!

Заслужений артист України Роман Коржов

Пісня і танець славного народу ромів гідно представлена Театром «Ромен». Талановиті та амбіційні артисти Коржови ніколи не зупиняються на досягнутому. Вони завжди відкриті для спілкування і нових проектів! Щирі і доброзичливі, Юрій і Валента мають багато друзів, їх люблять і поважають, їм присвячують пісні і вірші!

Привітати ювілярів прийшли відомі майстри естрадного мистецтва: Народні артисти України Світлана та Віталій Білоножки, Іван Попович, Мар'ян Гаденко, заслужена артистка України Лена Османова, композитор Олександр Мирошніченко, поет Олександр Хмельовський, заслужений діяч мистецтв України Анатолій Лавренчук.

Народні артисти України Світлана та Віталій Білоножки

Народний артист України Іван Попович

Народний артист України Мар'ян Гаденко

Поет Олександр Хмельовський

Заслужена артистка України Лена Османова

Заслужений діяч мистецтв України Анатолій Лавренчук

Слухаючи задушевні пісні Юрія, Валенти та Романа Коржових і Театру «Ромен», ми пізнаємо секрети людської мудрості і вічної молодості душі, яка наче степовий вітер – вільна і не знає спокою!

Заслужена артистка України Інеш Кдинова

Хореографічна група Театру «Ромен»

Ювіляри, організатори, учасники святкового заходу

До 100-річчя Олеса ГОНЧАРА український режисер Валерій Степанян-Григоренко зняв документальну кінострічку

3 квітня 2018 року виповнилось сто років з Дня народження відомого публіциста, письменника, поета, громадського діяча та журналіста Олеса Гончара

Талановитий український режисер Валерій Степанян-Григоренко екранізував життя Олеса Терентійовича Гончара. Документальну стрічку знімали на замовлення комітету з присудження премії імені Олеса Гончара. Валерій розповів про те, яким постає перед глядачами борець за Україну і чим відрізнятиметься фільм від п'яти попередніх екранізацій.

«Ми підняли питання про те, аби показати українцям історію життя талановитого публіциста, майстра пера і громадського діяча. Адже відомо, що вже було п'ять фільмів про Гончара, однак вони всі – поверхові. А я показую все детально: від народження до останніх днів», – каже режисер Валерій Степанян.

ЗЙОМКИ ПОЧАЛИ ВІД КОБЗАРЯ

Знімати кінофільм розпочали з Канева, з місць поховання великого Кобзаря – Тараса Григоровича Шевченка. Як стверджує кіномитець, ці локації були обрані неспроста. «Олесь Гончар – перший, хто отримав премію імені Тараса Шевченка у 1962 році. Тому досить-таки символічно розпочинати зйомки з Канева. Прагну показати Олеса як видатну людину, яка присвятила все своє життя Україні – у них є багато спільного з Тарасом Григоровичем. Титри починаються з Канева», – розповідає Степанян.

ВІН БОРОВСЯ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ

За словами кінематографіста, глядачі мають побачити не тільки те, наскільки лауреат Шевченківської премії був талановитий, а і його боротьбу за українську державність.

«Українці мають зрозуміти, що Олесь Гончар все життя віддавав повністю себе та своє серце нашій державі.

Він був зовсім неконфліктною, дипломатичною людиною, але завжди, на всіх посадах, відстоював незалежність України», – розповідає про головний меседж стрічки режисер.

«...І не страшить мене Сибір,

І не страшать кайданів дзвони.

Велика Україно, вір:

За тебе встануть ще мільйони.

І лицемір'я упаде,

І словословіє погине.

Розправить крила молоде

Безсмертне плем'я України!», –

Писав про віру у Вітчизну український поет та письменник. Ці рядки побачили світ у Харкові в 1941 році.

У СТРИЧІ ЗНЯЛАСЯ ДРУЖИНА ГОНЧАРА

На фото: Валентина Гончар

У зйомках взяла участь вдова публіциста та письменника – Валентина Данилівна Гончар.

«Вона благословила та схвалила цей фільм. Жінка дуже щаслива і, попри хвороби та нездужання, згодилася знятися в документальному кіно і прой-

тися зі мною по парку Шевченка», – ділиться подробицями Степанян.

Ігрових сцен та реконструкцій у стрічці нема – натомість увага акцентується на детальних, вичерпних біографічних екскурсах. Формат фільму – повнометражний, тривалість 1, 5 години.

Рада національних спільнот України, на чолі з Ашотом Аванесяном, сприяла створенню фільму.

ФІЛЬМ ЗНЯЛИ З КОСМІЧНОЮ ШВИДКІСТЮ

Кіно показали до століття Олеса Гончара. Кіношники вклалися в рекордно короткі терміни.

«Закінчили фільм за 4 місяці, щоб встигнути до сторіччя письменника. Я дав слово, що зроблю документальне кіно про цю відому людину і стримав його», – сказав режисер.

На фото: Валерій Степанян-Григоренко

На прем'єрі фільму були присутні представники РНСУ.

За матеріалами Ірисі Герцун

ШТРИХИ БІОГРАФІЇ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

– Відомий поет, публіцист та письменник з'явився на світ на Полтавщині 1918 року в сім'ї робітників. Олесів батько працював у колгоспі, загинув після падіння нацистської авіабомби. Мати померла рано – коли хлопчикові було три роки. Вихованням Олеса займалася бабуся та дідусь. Писати почав, ще навчаючись у семилітній школі, після якої став працювати в районній газеті.

– Закінчив Харківський технікум журналістики імені М. Островського. Після цього вчителював у сільській школі та писав матеріали для «Ленінської зміни». З 1937 почав публікуватися у республіканських виданнях. Через рік вступив до Харківського університету, де написав три новели та повість.

– Коли почалася Друга світова війна, пішов на фронт добровольцем – там пише військові вірші та робить замальовки до майбутнього роману.

– Після повернення з війни вступає в Дніпропетровську до університету і пише роман «Знаменосці – Альпи». Цього ж року він і опубліковується завдяки майбутньому наставнику Юрію Яновському. Саме він запрошує талановитого письменника до столиці України – там Олесь вступає до аспірантури Інституту літератури імені Шевченка АН України.

– У 40-50 роки він пише романи та новели на воєнні теми. Письменника визнають не тільки читачі, а й критики та радянська влада. Особливо знаковою стала друга книга роману «Знаменосці» – «Голубий Дунай». З 1957 починає займатися публіцистикою та громадською діяльністю.

– Олесь Гончар у 1959 був обраний головою Спілки письменників України. За роман «Людина та зброя» отримав премію імені Тараса Шевченка, згодом митець ввійде до комітету, що її присуджує. За роман «Тронка», перший роман на невоєнну тематику, письменник отримав іншу престижну премію – Ленінську.

– Сім творів Гончара екранізували. Він володар як мінімум 15-ти престижних премій та нагород.

Конституція Пилипа ОРЛИКА: перша демократична конституція у світі, актуальна й досі

Україна – правова держава, перша Конституція у нас з'явилася 5 квітня 1710 року

Тоді гетьман Пилип Орлик підписав документ, який визначав права і обов'язки усіх членів війська і, фактично, був першою українською конституцією.

Яка історія документу та які права він передбачав? До дня підписання Конституції Пилипа Орлика розбираємо історичний документ.

КОНСТИТУЦІЯ ОРЛИКА – ОДНА З ПЕРШИХ У ЄВРОПІ

Як запевняють історики, Конституція Орлика є однією з перших європейських конституцій нового часу! Документ був написаний латиною і староукраїнською мовою. Є версія, що документ староукраїнською написав не сам Орлик, а інші козаки. Однак гетьман підписав і скріпив печаткою цей документ.

Конституція Орлика, безумовно, є

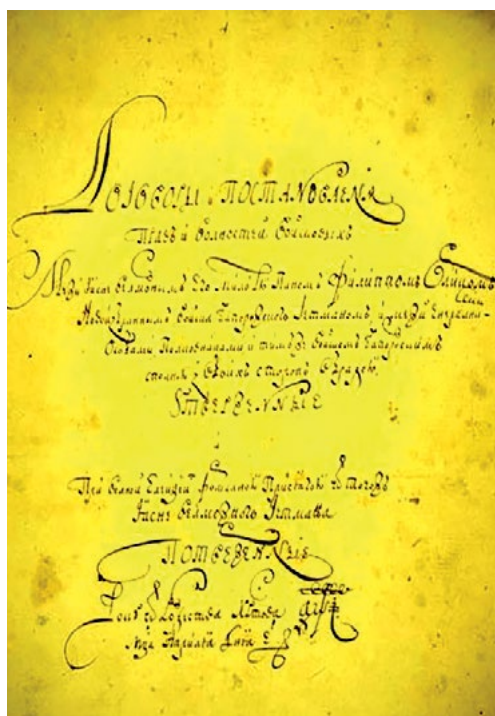
пам'яткою української політико-філософської та правової думки. А деякі статті документу перегукуються із сучасною Конституцією України.

Наприклад:

– сучасний основний закон України передбачає парламент – Верховну Раду, у козацькому документі була передбачена Генеральна Рада;

– в українській Конституції є Верховний Суд, у документі Пилипа Орлика – Генеральний Суд.

ЩО ПЕРЕДБАЧАЛА КОНСТИТУЦІЯ ОРЛИКА

Конституція Пилипа Орлика складається з преамбули та 16 статей.

Територію України називають:

Україною

Малою Руссю

Військом Запорозьким

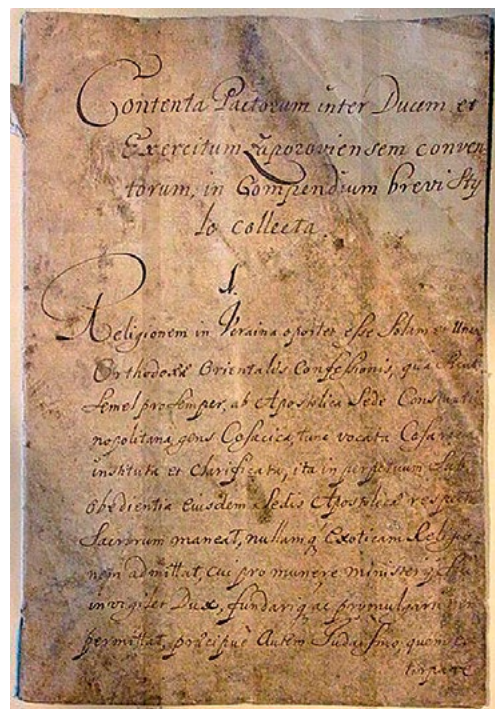
Як ми вже згадували вище, законодавча гілка влади належала парламенту під назвою Генеральна Рада. До її складу мали входити генеральні старшини, цивільні полковники від міст, генеральні радники, полкові старшини, сотники та представники від Запорозької Січі.

Парламент, як і сучасний, мав працювати сесійно. Щоправда, всього тричі на рік. Представники Ради мали займатися питаннями безпеки, спільного блага, громадських справ.

Крім того, представники Ради мали заслуховувати звіти гетьмана. Існував інструмент імпичменту – Генеральна Рада мала право висловити йому недовіру.

ЗНАЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ ОРЛИКА

Конституція Пилипа Орлика випереджала свій час. Вона утверджувала громадянські ідеї і вважається першою демократичною Конституцією світу, оскільки передбачала вільну і незалежну державу, засновану на праві народу на самовизначення. Документ був побудований на демократичних засадах суспільного життя. У тогочасній Європі ці ідеї лише починали розроблятися,

тим часом у Конституції Орлика вже відчутні демократичні традиції, за якими зараз живе весь цивілізований світ.

У документі були засади відповідальності чиновників за розтрату держмайна, незалежність судової гілки влади, розмежування обов'язків гетьмана і Генеральної Ради. Це був цілком новаторський підхід в організації державної влади.

Для України Конституція мала важливу роль у подальшому розвитку української державницької думки. Хоч вона і не набула чинності, однак сформувала соціальне підґрунтя для незалежності України.

Найвідоміші українці, які прокладали дорогу в космос

12 квітня - День космонавтики

Сергій КОРОЛЬОВ — основоположник практичної космонавтики

Корольов відкрив людству шлях у космос

Сергій Павлович Корольов (народився 12 січня 1907 року в Житомирі — помер 14 січня 1966 року в Москві, РСФСР) — український радянський вчений у галузі ракетобудування та космонавтики, конструктор. Вважається основоположником практичної космонавтики.

АКАДЕМІК АН СРСР, очолив ракетну програму СРСР. Під безпосереднім керівництвом Сергія Корольова було забезпечено створення ракетно-ядерного щита (розробка і здача на озброєння перших ракет дальньої дії), було запущено першу міжконтинентальну балістичну ракету, розпочато дослідження космічного простору: перші висотні геофізичні ракети, перший штучний супутник Землі, перший космічний політ людини — Юрія Гагаріна та вихід людини в космос, перші наукові супутники «Електрон», автоматичні станції до Місяця, Марсу, Венери, перший вітчизняний супутник зв'язку «Блисківка-1», супутник фотоспостереження «Зеніт». Були здійснені роботи за

програмами пілотованих кораблів «Восток», розпочаті роботи по пілотованих місячних програмах, велися проектно-пошукові розробки по пілотованих комплексах для польотів до планет Сонячної системи й інші проекти.

Ім'я Корольова носить Військовий інститут у Житомирі, Ракетно-космічна корпорація (РКК) «Енергія» тощо. На честь Корольова названо кратер на Марсі, кратер на зворотному боці Місяця, астероїд 1855, високогірний пік на Памірі, перевал на Тянь Шані.

12 січня 2017 року на державному рівні в Україні відзначався ювілей — 110 років із дня народження Сергія Корольова, видатного вченого, конструктора космічних кораблів.

Павло ПОПОВИЧ — перший космонавт-українець

56 років тому Павло Попович взяв участь у першому в світі груповому космічному польоті

Павло Романович Попович (народився 5 жовтня 1930 року в м. Узин, Білоцерківського району — помер 29 вересня 2009 року в Гурзуфі, Крим) — український радянський льотчик-космонавт № 4, перший космонавт-українець, генерал-майор авіації, кандидат технічних наук. Двічі Герой Радянського Союзу. Депутат Верховної Ради УРСР.

12серпня 1962 року на навколосезонну орбіту, де вже добу знаходився космічний корабель «Восток-3» з Андрієм Николаєвим на борту, вийшов «Восток-4», пілотований Павлом Поповичем. Три доби тривав перший у світі груповий політ двох пілотованих космічних кораблів.

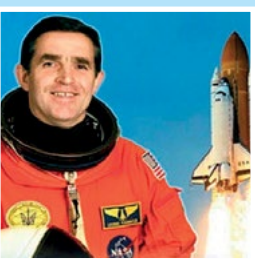
Цей політ був значним кроком на шляху освоєння космосу.

Повністю виконавши програму, космонавти

из високою точністю, майже одночасно приземлилися в районі міста Караганди. В доповіді після польоту Попович сказав: «Я перший радянський космонавт з України». Після польоту Павло Романович ділився своїми враженнями: «Коли літав, згадував Україну, мій рідний Узин, осокори вздовж дороги, верби над Россю, дім, у якому ріс, рідних, друзів. І так захотілось додому...» Тривалість першого у світі групового польоту склала 70 годин 23 хвилини 38 секунд.

Леонід КАДЕНЮК — перший космонавт незалежної України

Український космонавт Л. Каденюк уперше провів космічний діалог зі своєю державою

Леонід Костянтинович Каденюк (народився 28 січня 1951 року в с. Клішківці Хотинського району на Чернігівщині, Українська РСР — помер 31 січня 2018 року в Києві, Україна) — льотчик-випробувач 1-го класу, космонавт, генерал-майор авіації, перший і єдиний астронавт незалежної України, народний депутат України, Народний Посол України, Герой України, Президент Аерокосмічного товариства України, радник Прем'єр-міністра України та Голови Державного космічного агентства України, Почесний доктор Чернівецького Національного університету імені Ю. Федьковича.

ЛЕОНІД Каденюк пройшов підготовку в NASA до космічного польоту на американському космічному кораблі багаторазового використання «Колумбія» місії STS-87 як спеціаліст з корисного навантаження. У 1997 року він здійснив космічний політ на американському БТКК «Колумбія» місії STS-87.

Під час польоту й пізніше Леонід Каденюк був старшим науковим співробітником Інституту космічних досліджень НАН України та ДКА України.

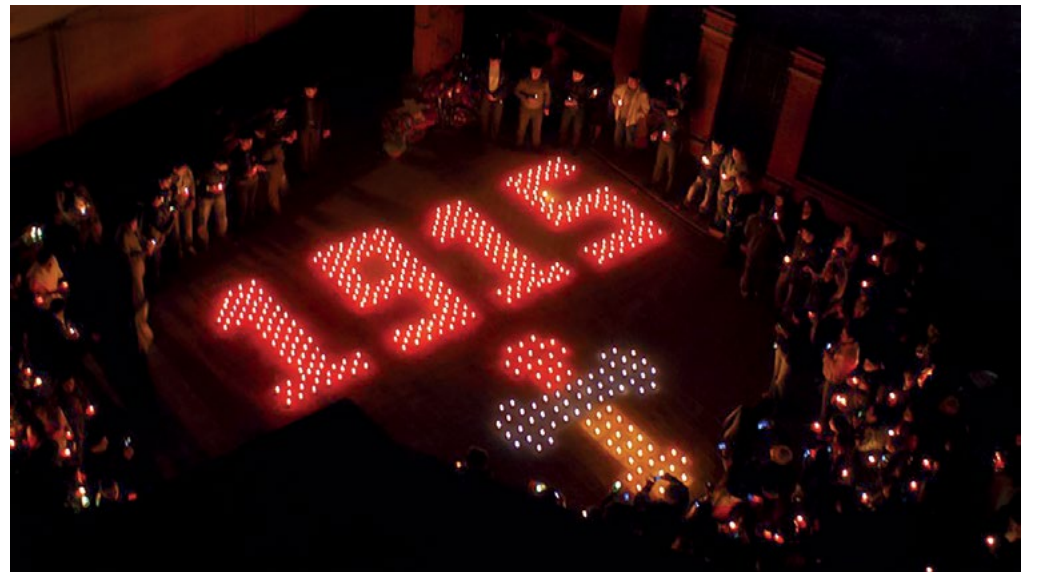
Запуск космічного шатла відбувся 19 листопада 1997 року з космічного центру ім. Джона Кеннеді, що знаходиться у штаті Флорида. У

лабораторному модулі «Sracelab» проводилися наукові експерименти у галузях астробіології, фізики та матеріалознавства, також було заплановано виходи космонавтів у відкритий космос.

Крім цих експериментів у космічному польоті виконувалися експерименти Інституту системних досліджень людини з тематики «Людина і стан невагомості».

Цікаво, що на 27 листопада — 9 добу польоту був запланований перший зв'язок з Україною. Вперше з космосу громадянин України вів діалог саме зі своєю державою.

Геноцид армян не забудеться никогда!

ЕЖЕГОДНО 24 апреля в мире отмечается День памяти жертв Геноцида армян в память о жертвах первого в XX веке истребления людей по национальному признаку, которое было осуществлено в Османской империи.

Для армянского народа этот день — день скорби. Армяне молятся за невинно убиенных, за тех, кто был убит только потому, что он армянин.

В каждой семье есть кто-то, кто помнит ужас пережитого кошмара геноцида,

да, эта боль по-прежнему свежа, и рана болит, напоминая всем, что оправдания бесчеловечным делам нет. Сила духа армянского народа в том, что где бы ни жили его сыны и дочери, в этот день все они объединены невидимой нитью, показывая всему миру, что армянский народ не сломится! Никому и никогда!

24 апреля весь армянский народ скорбит и преклоняется перед святой памятью жертв Армянского геноцида.

26 квітня в Україні відзначають День Чорнобильської трагедії

26 квітня - день болю і скорботи, 32 річниця аварії на ЧАЕС

26квітня 1986 року на Чорнобильській АЕС стався вибух, в результаті яких був повністю зруйнований реактор 4-го енергоблоку. У повітря потрапили радіоактивні речовини, які з вітром розсіялися над Україною і багатьма країнами Європи.

Безпрецедентна техногенна катастрофа забрала життя численних її ліквідаторів, які, особливо в перші дні, не знали про загрозу, яку несе радіація. Ціною власного життя і здоров'я вони ліквідували пожежу на станції і далі проводили роботи на аварійному блоці і навколо нього. 30-ти кілометрова територія навколо ЧАЕС стала зоною відчуження — населення евакуювали. Наслідки Чорнобильської аварії ще довго будуть нагадувати про те, як людство може стати жертвою неконтрольованого використання власних технічних розробок.

Прес-конференція «культурна спадщина»

5 квітня 2018 року в приміщенні Укрінформу проведено Прес-конференцію «Культурна спадщина. Як зберегти садибу Іпсіланті».

ОРГАНІЗАТОРИ конференції — Рада національних спільнот України, Національна спілка незалежних журналістів, Всеукраїнське об'єднання «Журналісти проти корупції», Громадська спілка «Київське міське товариство греків імені Костянтина Іпсіланті», Громадська спілка «Культурна держава».

Відкрив Прес-конференцію Голова правління Національної спілки незалежних журналістів Сергій Кот, який звернув увагу присутніх на незадовільний стан з охороною історичних пам'яток в Україні. Голова ГС «Київське міське товариство греків імені Костянтина Іпсіланті» Микола Корецький розповів про значення історичної пам'ятки «Садиба Іпсіланті» для України, для греків

України, для греків світу. Вона повинна бути повернута з приватних рук до комунальної власності. Голова ГС «Культурна держава» Юрій Чуріков представив документи, які підтверджують незаконність дій сьогоденного власника та керівника ТОВ «Садиба Іпсіланті» щодо приватизації, розроблення та узгодження проектною документації щодо ремонтних і будівельних робіт, які розпочалися без відповідного дозволу. Підтримали справедливий вимоги Володимир Цирфа — голова Київського міського осередку партії «Патріот», Юрій Мосенкіс — Віце-президент Академії наук вищої школи. Начальник відділу взаємодії з національними спільнотами та закордонними українцями Міністерства культури України Володимир Ходаківський отримав пакет документів щодо незаконної діяльності та «рейдерського» захоплення будови — історичної пам'ятки. Присутні були ознайомлені зі зверненням учасників Мітингу грецької громади міста Києва в День Незалежності Греції 25 березня 2018 року.

До Дня проголошення незалежності Вірменії

100 років тому, 28 травня 1918 року, була створена перша незалежна Демократична Республіка Вірменія

Присвячується дружбі українського і вірменського народів

Історія родини – історія народу. Це розповідь про яскраві особистості з прославлених вірменських родів Балян (Палян) і Даніелян, які сплелися в єдине генеалогічне древо.

Вражає як різноманітність творчих талантів цих людей, так і дивовижна, властива всім і кожному зокрема, їх духовна спільність, благородство дій, вчинків і поведінки в будь-яких обставинах.

Це розповідь про одну сім'ю і в той же час розповідь про історію всього народу, держави. Проте, що навіть одна непересічна особистість може дуже вплинути на хід історичного процесу. На прикладі одного роду, до якого належить і відомий в Україні та за її межами громадський діяч, нинішній Перший Віце-президент Всеукраїнської громадської організації «Національний конгрес вірмен України», Заступник голови Ради національних спільнот України Єрванд Жоресович Даніелян, який за свої заслуги нагороджений багатьма державними нагородами, постараємося розкрити сутність бачення і розуміння вірменського характеру як сили нації.

Це розповідь про багатовікову дружбу вірменського і українського народів.

Непросто було зібрати і систематизувати матеріали для висвітлення історії, яка стала доступною для всіх. Єрванд Даніелян виконав просто титанічну роботу. Він зосередив документальні, архівні матеріали, спогади рідних і близьких про своїх предків, які відіграли значну роль в долі вірмен, утвердженні їх слави і вшануванні гідного імені цього древнього народу.

Як свідчать розповіді та письмові нотатки рідних Єрванда Даніеляна, із початку XVIII століття і аж по 1915 рік у столиці Туреччини Стамбулі жила сім'я архітекторів Балнів. Із цієї добре відомої у той час династії зодчих і митців Карапет і

Карапет Балян

Наприклад, ще одним шедевром архітектурного генія братів Карапета та Саркиса Баляннів став палац Бейлербей на березі Босфору. Це була літня резиденція султанів, що вражала мистецькими здобутками. Досить сказати, що над її оформленням разом із братами Балянами працював надзвичайно талановитий знаменитий художник Ованес Айвазян, який прославився живописними картинами під іменем Івана Айвазовського.

Палац Долмабахче, сучасний вигляд

Ще прадід Єрванда Жоресовича Даніеляна Віраб Саядович Даніелянц (на фото) відкрито виступив проти російського самодержавства. Це було немислимо для Російської імперії. Царські чиновники, напевно, так до кінця і не змогли зрозуміти,

що спонукало губернатора Ечміадзінської губернії, людини, фактично наділеної необмеженою владою, доступом до фінансів, який займав одну з найвищих посад на землях свого народу, що мав неабиякі кар'єрні перспективи в масштабах всієї Російської імперії. Це був патріот, шляхетна, високоосвічена, прогресивна людина, котру в народі називали Віраб – «благодійник, просвітитель».

Віраб Саядович Даніелянц уперше в історії Вірменії в 1894-1895 і пізніше – в 1903-1905 роках в Кзлташурі (Воскеваз), Ошакані, Аштараці, Ечміадзіне організовує спротив, захищає представників усіх соціальних верств вірменського народу від свавілля царських чиновників. Даніелянц вибудовує ефективну систему опору: створює боєздатну одиницю – загін, що складався із двохсот патріотів, який бере під свій контроль збір податків, тим самим припиняючи масове пограбування простих людей, б'є і видворяє царських чиновників... Віраб Саядович виступає як публіцист, захищаючи національні інтереси і права вірмен.

Він нещадно критикує російську політику як колонізаторську, царський уряд, який вів фактично безперервну війну проти вірменського етносу, закликає земляків приєднатися до справедливої боротьби за право гідно жити на своїй історичній землі, піднімає дух і свідомість вірменського населення. Опубліковані в газеті «Кавказький календар» (1892 рік, IV) його меседжі до народу і сьогодні вражають своєю актуальністю.

За своє усвідомлення долі вірменського народу в Російській імперії, за активну пропагандистську і організаторську роль в русі національного опору Віраб Даніелянц був заарештований, позбавлений всіх посад, а також прав і відправлений на заслання. Згодом, у зв'язку з новими внутрішньополітичними обставинами в царській Росії, його звільнили, відновивши «високий дворянський титул». Однак пережиті незгоди негативно позначилися на його здоров'ї. У 1908 році Віраб Саядович раптово помер, два роки не доживши до свого п'ятдесятиріччя.

Вірмени пам'ятають свого національного героя - губернатора, який кинув виклик могутній імперії і виграв поєдинок. Син свого народу залишився вірним йому до кінця життя, рішуче відкинувши спокусу служити чужій державі заради кар'єри і особистого збагачення. Віраб Даніелянц зберіг свою честь і честь свого відомого і шанованого прізвища. Його шанують не тільки за вчинений ним громадянський подвиг, а й за те, що він виховав своїх дітей патріотами Вірменії, спадкоємцями і продовжувачами традицій вірменського народу. Один із синів Віраба Саядовича – Єрванд Даніелян.

Дідусь Єрванда Жоресовича – Єрванд Вірабович Даніелян (1889-1955 рр.) – без перебільшення особистість унікальна. Високоосвічена для свого часу людина, патріот Вірменії, не прагнучи зробити карколомну кар'єру, взяв на себе повну відповідальність за освіту вірменських дітей і домогся значних результатів. Через ранню смерть батька, відчуваючи фінансові труднощі, він, будучи кращим учнем, був змушений припинити навчання у престижній Тифліській вірмено-григоріанській духовній семінарії «Нерсисян» (була заснована в 1824 році зусиллями Католикоса всіх вірмен Нерсеса V Аштаракеці), де вивчав літературу, древню вірменську мову (грабар), російську мову, музику, і повернувся додому, щоб працювати і допомагати сім'ї матеріально.

І все ж, за повчанням брата Айка, фінансової допомоги дядька і родичів, Єрванд продовжує навчання і з відзнакою закінчує Геворкську семінарію в Ечміадзіні (духовний центр Вірменії). Перший педагогічний досвід він придбав, працюючи вчителем

в с. Ошакан. Молодий педагог мріє відкрити школу в рідному селі Воскеваз. З цією метою Єрванд разом зі своїм двоюрідним братом, вчителем історії та літератури Тачатом Овакімяном, в 1909 році організовує урочистості з нагоди 30-ліття з дня відкриття першої школи в Воскевазі. Справа в тому, що в 1879 році Отець Тер-Вардан за підтримки і благословення Католикоса всіх вірмен Геворга IV, глави Вірменської Апостольської Церкви, при храмі відкрив школу. Прагнення священика до освіти жителів Воскеваз не сподобалося чиновникам царської Росії. Мракобіси спочатку зросійщують школу, а в 1895 році і зовсім закривають.

Організуючи святкування ювілею, брати тим самим хотіли нагадати односельцям про школу, підняти дух і бажання її відродити.

Задумка вдалася, і в 1912 році Єрванд Даніелян відкриває в Воскевазі двоповерхову (змішану загальноосвітню державну безплатну школу і стає її першим директором. (У 1918 році в школі вже навчалось 96 дітей, а в 1928 році – 168 учнів). Пізніше він також створив перший у Вірменії дитячий будинок (у селі Базмахпюр).

Школа у Воскевазі за Рішенням уряду Вірменії від 20.04.2016 носить ім'я Єрванда Вірабовича Даніеляна.

У всіх починаннях йому допомагає друг і соратник Тачат Овакімян, який ще до Першої світової війни отримав звання «Народний учитель». Тачат завжди брав приклад з батька Єрванда – свого рідного дядька Віраба Даніеляна. Тачата і Єрванда називали просто братами.

Тачат Овакімян гідний більш детальної згадки в поданому далі історичному нарисі. Він був кадровим офіцером царської армії; штабс-капітаном, був представлений в підполковники; герой Сардарпатської битви, яка відбулась 21-28 травня 1918 року між вірменськими регулярними військовими частинами і ополченнями, з одного боку, і турецькими військами, які вторглися у Східну Вірменію - з іншого; командир роти кулеметників батальйону «Смертників», у складі якого служили понад 100 осіб з Аштарака і близько 40 чоловік з Воскеваза. Брав участь у боях з оборону Карса, Вана, Ерзрума, Бая-Зета, Ігдіра, Алашкерта. За героїзм і хоробрість нагороджений орденом «Святої Анни» і Святого Володимира» II, III ступенів.

Про улюбленого народом національного героя, яким пишається вірменська нація, писали слова захоплення маршал Радянського Союзу Ованес Баграмян, Герой Вірменії Драстамат Канаян (більш відомий як «генерал Дро»), Прем'єр-міністр Першої Республіки Вірменія Симон Врацян, командир 5-го Вірменського стрілецького полку «смерті» полковник Погос Бек-Пірум'ян та інші. Його ім'ям у Вірменії названі школи, вулиці, площі, а в Воскевазі - центральна площа.

Але повернемося до Єрванда Вірабовича Даніеляна. На ниві народної вірменської освіти молодому педагогу доводилося робити все, що вимагали обставини тодішнього нелегкого часу. Навіть переносити день у день через бурхливу річку, яка розділяє села Воскеваз і Ошакан, дітей, щоб вони могли потрапити в школу. І це не дивлячись на погоду. Навіть дуже холодну. Згодом застуджені ноги давали про себе знати. Єрванд Вірабович відчував сильні болі і все життя страждав захворюванням суглобів ніг.

Єрванд – «Просвітитель»

Щоденні клопоти про школу, учнів не залишали часу на особисте життя, і вже збігав той вік, коли чоловік, згідно з вірменськими звичаями, мав одружитися і відповідно обзавестися потомством. Але, як відомо, доля сама йде людині назустріч. І ось якось, осідлавши коней, Єрванд і Тачат оглядали види селища Ошакан. В один прекрасний момент брати побачили дівчину, яка, помітивши вершників, злякалась і почала тікати. Вона – Анаїт – і стала судженою Єрванда. Відбулось знайомство з батьками Анаїт, заручини, а потім зіграли весілля. Таким чином, річка, яка розділяла два села, поєднала дві долі.

Анаїт подарувала Єрванду чотирьох синів і дочку, які, отримавши правильне всебічне виховання, примножили славу сім'ї Данієлян.

Їхній син Олександр, кандидат технічних наук, багато років був депутатом Єреванської міськради, працював інженером-будівельником, очолював великі господарські об'єднання Вірменії, в тому числі «Водне господарство» Єревана і його будівельний трест, був визначений багатьма державними нагородами. Грант Данієлян, доктор технічних наук, професор, академік Академії наук, заслужений енергетик працював інженером водних комплексів, керував заводом з виробництва агрегатів для гідроелектростанції «Арм Енерго», тривалий час очолював у Єревані один з райвиконкомів. Едуард Данієлян – доктор медичних наук, професор, академік міжнародних академій РАПН і МАНЕБ, засновник медичної мікології (наука про грибкові захворювання) і дитячої дерматології, створив новий напрямок у лікуванні алергічних шкірних захворювань з використанням високогірного клімату, був членом-кореспондентом комісії з медицини Академії наук СРСР, автором понад 250 наукових і навчально-методичних публікацій, у тому числі і монографій, довгі роки очолював кафедру дерматовенерології Єреванського Державного медичного університету, був головою Вірменського Республіканського наукового товариства дерматовенерологів. А Жорес Данієлян, відомий лікар-ветеринар, працював заступником директора низки державних організацій, у тому числі таких як «Зовснаб», Дератизаційна станція, Санепідемстанція. Дочка Джемма Данієлян працювала лікарем-стоматологом.

Працюючи вчителем і директором школи, Єрванду Вірабовичу доводилось навіть годувати учнів. Часи були важкі, і нерідко траплялось, що діти під час уроків непритомніли від голоду. І хоча Єрванд був небагатою людиною, ділився своїми запасами з вихованцями. Він відправляв учнів до себе додому і просив принести якусь книгу, а його дружина Анаїт, знаючи задумку чоловіка, пригощала дітей запасами сім'ї: консерваціями, медом зі своїх вуликів, іншими продуктами.

Саме Єрванд Данієлян почав у цих краях впроваджувати бджільництво і консервацію продуктів як метод ведення домашнього господарства. Так і виживали. Він уперше ввів у навчальну програму школи спеціальні предмети з бджільництва і основ ведення сільського господарства, що було високо оцінено головою Верховної Ради Вірменської РСР, а надалі цей досвід був поширений на всю країну.

Прізвище народного просвітителя Єрванда Данієляна, без перебільшення, стало легендарним не лише на його малій батьківщині, але і у всій Вірменії в цілому. Навіть у сусідній Туреччині про нього пам'ятають.

Жорес Данієлян одружився з Мері Кароївною Давтян (Балаян).

Їхній син Єрванд Жоресович Данієлян є продовжувачем славетної династії Білян.

Події, про які йтиме мова далі, відбулися в ті страшні дні вірменської історії, коли в 1915 році Османська імперія, очолювана політичним рухом «младотурків», почала тотальне знищення вірмен на території власної держави (у 1915 році, під приводом висилки з прифронтової смуги, «младотурецькі» власті винищили понад 1,5 млн. вірмен). Відповідно тур-

Мері Давтян і Жорес Данієлян, 1975 р.

ки, які мешкають на історичних землях вірмен, не могли відчувати себе в безпеці, оскільки виникла загроза адекватної відповіді з боку вірменських громад. Ось тоді тільки двоє людей – Єрванд Данієлян і Тачат Овакімян – ризикуючи життям, незважаючи на те, що їх можуть звинуватити в зраді вірменського народу, без будь-якого захисту та супроводу, обійшли заселені турками села і терпляче роз'яснювали їх жителям ситуацію, яка склалася і просили завчасно покинути місця проживання, перебравшись на безпечні для них території. Брати самі супроводжували біженців, допомагаючи їм уникнути біди. Жителі селищ і сіл Аярлу, Патрінджі, Агсі, Агарак, Бюраку, Уджала, Талишев, Магдалі, Аван, Гараджаларі були переселені. Завдяки цьому уникли можливої загибелі десятки тисяч турків, і була дана зелена дорога для вірменських сімей-переселенців.

Ці та інші унікальні свідчення до того ж були опубліковані в низці українських і вірменських видань. Письменник, Заслужений журналіст України Григорій Кримчук плідно працював над написанням історичних нарисів «Вірменський характер як сила Нації», «Від слави роду до віковичності народу»,

Єрванд Данієлян та Григорій Кримчук

присвячених цій темі. Згадані «історичні розвідки» побачили світ в книзі Григорія Кримчука «Публіцистика», журналі «Все-світ», «Вірменський Вісник», газеті «Арагац».

Ми далі передруковуємо нарис Григорія Кримчука «Вірний лицар Айастана», розміщений у виданій 2017-го року книзі письменника «Подорож у роки».

Як вважає Єрванд Жоресович Данієлян, виконана робота дуже потрібна і важлива для нинішнього покоління, як вірмен, так і українців. Адже наші історичні долі багато в чому схожі і перетинаються ментально. Нам просто життєво необхідно вивчати минуле, дивитися в сьогодення і думати про майбутнє!

Редакція «НД» (за матеріалами Дмитра Бельзецького на основі нарису Григорія Кримчука у журналі «Всесвіт-16», № 3-4)

Історичний нарис

На вшанування пам'яті героїв Сардарпатської битви. Перемога вірмен у ній відіграла дуже важливу роль в подальшій історії народу. У 2018 році відзначатиметься її століття.

ТАЧАТ ОВАКІМЯН – ВІРНИЙ ЛИЦАР АЙАСТАНА

Що сказали і чого не сказали нам давні світліни

Переді мною низка фотографій початку ХХ століття. На них зображений гурт молодих офіцерів, які, безперечно, позують на фотокамеру, знаючи, що на це мають підстави. Бо й справді – чому б не похизуватися: усі вони молоді й вродливі, у старшинських одностроях, які їм дуже личать, усіх чекають гарні перспективи в майбутньому – престижна служба в імператорській армії, підвищення в чинах, нагороди, відповідно щасливі одруження через рік-два, а хто вже має сім'ю, – то належне забезпечення дружини й дітей. Одне слово: вони не тільки красиві, а й красиво розпочали своє життя.

У поглядах офіцерів, які чітко передала світлина, – кризнить велика віра в себе. І у свій подвиг в недалекому часі. Який – ніхто з них поки ще не відає. Та незаперечно, що він буде, той подвиг! Адже тоді навіщо їх відібрали як кращих із кращих серед значної кількості достойників, отож і винятково добре навчали у найпрестижніших імператорських військових закладах, які готували надійні офіцерські кадри задля слави російського царя і російської Вітчизни.

Тут якраз доречно й наголосити, що старшини на світлинах – із чітко окресленими ознаками східної чоловічої краси: з чорнявим, аж до смоляного відтінку, волоссям, з прямими, децю з горбинкою, носами, з чорними, як оспіваний плід стиглого терену, зіницями та гордовитою поставою тіла. Усі як на підбір. Хто не погляне – одразу й скаже: кавказці! І це зрозуміло. Адже, за винятком кількох, усі вони вірмени за національністю. А служать – Вітчизні імператорсько-російській. Хоч їхня рідна й родинна земля – древній Айастан, а по сучасному – Вірменія. Але так розпорядилася історія: вірмени на той час не мали своєї державності, як і українці, до речі, то й служили чужій Вітчизні, віддавали свої життя задля слави набутків імперського народу.

Зараз ці красені на світлинах ще дуже щасливі, бо не відають, що неподалік той день, який для історії – навіть не мить, а щось багатократно менше, – коли вони вже стануть зовсім іншими, ніж були, як отут, перед оком фотокамери, аж до невпізнання самих себе. І що не тільки той край, у якому вони живуть і отак усміхаються нині щасливо до світу, – а у ньому й люди стануть чужими один одному. Мовби опинилися на іншій, ворожій, планеті, і все це відбувається там – чуже й страшне. А колись добрі сусіди враз перетворилися в неадекватних і загрозливих інопланетян. І цю метаморфозу спричинять із ними та світом перші постріли глобальної війни, яка незабаром буде названа Першою світовою. Рік 1914, коли вона почалася, потім продовжиться наступними, із катастрофічними наслідками для десятків мільйонів землян. Тяжко загойні рани, завдані нею цивілізаційному розвитку людства, вже й по закінченні цієї вселенської бійни, ще довгі десятиліття травмуватимуть народи десятків країн, і навіть тих, які не були втягнуті в центр воєнних дій.

Отож – війна і доля людська! Як склалося життя цих, зображених на світлинах молодих та щасливих людей, вже не до снаги нині відшукати навіть дослідникам. А ось документальні факти про героїчний спалах недовгих, зате надзвичайно яскравих років, одного із них історія слід залишила нам. І це дуже важливо, бо він підпадає під той виняток, коли особисте життя людини стає історичною віхою цілої епохи, народу. Хто ж це? Ім'я йому – Тачат Овакімян. Вивчаючи його життя, будь-хто дійде неупередженого висновку: і це ім'я, і його подвиг – історично запрограмовані.

Григорій Кримчук, письменник, Заслужений журналіст України

(У нарисі використані архівні матеріали, а також спогади родичів, збережені та передані їхніми нащадками)

(Продовження у наступному номері)

Ансамбль «Кавказ» святкує Міжнародний День танцю та сьомий День народження!

29 квітня в концертній залі київського готелю «Турист» відбувся гала-концерт Ансамблю «Кавказ» та Школи кавказьких танців, заснованої художнім керівником колективу Ніджатом Мірзоєвим і учасниками ансамблю.

Україні Лідія Володимирівна Вернигор, Жанна Петрівна Рубко—заступник директора Київського міського центру народної творчості, Наталія Вікторівна Семенова — завідувача сектором хореографії КМЦНТ, член Союзу хореографів України; Олександр Георгійович Харакоз — представник управління культури Деснянського району міста Києва.

На заході були присутні Перший заступник голови **Ради національних спільнот України** Емір Валєєв і Голова Асоціації діячів етнічного мистецтва, Заступник голови Ради, заслужена артистка України Інеш Кдірова. Ансамбль «Кавказ» є провідним художнім колективом етносів України, активним учасником численних культурно-мистецьких та благодійних заходів Ради національних спільнот. Діяльність колективу та керівника ансамблю Ніджата Мірзоєва була відзначена почесною грамотою Міністерства культури України, яку урочисто вручив Емір Валєєв. Всі учасники Ансамблю «Кавказ» отримали грамоти **Ради національних спільнот України** і подяку від Голови Ради — заслуженого діяча культури України Ашота Аванєсяна.

ли учасники молодшої групи Школи кавказьких танців, дитячий ансамбль «Діти гір» та дорослі учасники Подільської філії школи.

Танець «Ялли»

У репертуарі Ансамблю «Кавказ» традиційні танці народів Кавказу: аджарські та азербайджанські «Нельбекі» і «Інджилі», вірменський «Шалахо», грузинські та осетинські «Рачулі» і «Джута», попури на дагестанські танці «Ялли» та інші відомі композиції. Підтримати колег творчими виступами прийшли: Народний ансамбль «Перлина» та учасники зразкового ансамблю «Кунеш» культурного центру «Кримський дім» і заслужена артистка України Ельзара Баталова.

Фінальні композиції «Горський танок» та «Лезгинка» пройшли під шалені оплески глядачів! Із особливою радістю і задоволенням присутні зустріли виступ державної атестаційної комісії, яка оголосила схвальне рішення про присвоєння Ансамблю «Кавказ» почесного звання «Народний аматорський колектив»! Вітаємо всіх учасників ансамблю з творчою перемогою!

Заслужена артистка України Інеш Кдірова

Запальна «Лезгинка»

Концертна програма з першої хвилини захопила глядачів і до фінального акорду супроводжувалася щирими гучними оплесками. На сцені поряд з провідними артистами Ансамблю «Кавказ» свою майстерність продемонструва-

Державна атестаційна комісія у повному складі

Святковий концерт співпав з урочистим виступом-показом перед державною атестаційною комісією щодо присвоєння Ансамблю «Кавказ» почесного звання «Народний аматорський колектив». У склад комісії увійшли відомі діячі хореографічного мистецтва України та представники управління культури КМДА:

Григорій Львович Воронов — заслужений діяч культури України, доцент кафедри хореографії Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова; Микола Іванович Сушицький — заслужений артист України, художній керівник зразкового ансамблю "Чарлі"; заслужена артист

У столиці відкрилась вірменська світлиця «Навасард» – місце, де витає дух Вірменії

«Сховище думки, світлиця душі»: літературно-пізнавальний вечір до Міжнародного дня рідної мови

Рідна мова... скільки всього про неї висловлено філософських думок, складено щемких віршів, виспівано зворушливих пісень...

А якщо живемо далеко від своєї Батьківщини, материнська мова стає своєрідним оберегом та талісманом самоідентифікації, запорукою зберігання всього рідного, народного... Саме тому День рідної мови — одне з найулюбленіших свят, його ми чекаємо з особливим настроєм та серцебиттям.

Голова Української Єпархії Вірменської Апостольської Церкви єпископ Маркос Гованісян, Голова Ради київських вірменок Саломе Енгібарян

Цьогорічне свято стало довгоочікуваним ще й тому, що з його нагоди було презентовано кімнату-музей вірменської культури «Навасард» (так за давньовірменським календарем називався Новий рік) в одному з культурно-просвітницьких осередків української столиці — у Бібліотеці ім. Миколи Реріха. Що цікаво і дуже символічно, ця книгозбірня знаходиться за адресою Єреванська, 12 (Солом'янський район Києва).

Отже, 18 лютого, напередодні Міжнародного дня рідної мови, за ініціативою Ради київських вірменок, що діє при ГО «Київська вірменська громада», в гостинному читальному залі бібліотеки ім. М. Реріха пройшов літературно-пізнавальний вечір «Сховище думки, світлиця душі». На захід прийшли члени вірменської громади Києва, шанувальники вірменського мистецтва та слова, читачі бібліотеки. Своім благословенням захід відкрив Голова Української Єпархії Вірменської Апостольської Церкви єпископ Маркос Гованісян. З привітальним словом промову мав Заступник Голови Ради національних спільнот України

Єрванд Даниелян — він побажав музею зацікавлених відвідувачів та успіхів у вірменознавчій діяльності.

Треба підкреслити, що 19 лютого — День народження видатного вірменського письменника Гованеса Туманяна, і саме в цей день Вірменія відзначає День дарування книжок. Тому на наше свято люди прийшли з книжками про історію та культуру вірменського народу, також з літературою вірменських класиків та сучасних авторів — рідною вірменською, українською, англійською та іншими мовами. Тепер кожен охочий може їх почитати.

Куточок Параджанова

В «Навасарді» оформлений також куточок видатного українського режисера вірменського походження Сергія Параджанова: цим займалася кураторка проекту «Параджанов-арт» Олена Оганєсян. Завідувачка бібліотеки ім. Реріха Світлана Чернова привітала представників київської вірменської громади з важливою подією — відкриттям вірменської світлиці «Навасард» і звернулася так: «...Якщо ви хочете відчувати дух Вірменії, заходьте до нас у «НАВАСАРД»!..»

Автор матеріалу: Голова Ради київських вірменок Саломе Енгібарян

90-річний ювілей Чингіза Айтматова у 2018 році почали відзначати на світовому рівні

Символ киргизької літератури Чингіз Айтматов належить людству

Чингіз Торекулович Айтматов — киргизький і радянський письменник, дипломат, Герой Киргизької Республіки, народний письменник Киргизької РСР, академік АН Киргизької РСР, Герой Соціалістичної Праці

Одне зробиш — ну, думаєш, тепер спокійно поживу. Але ж ні: життя ще що-небудь придумась.

Ч. Айтматов

У світі є не так багато людей, які прославили свій народ і отримали світову популярність. 2018 рік має особливе значення для киргизького народу, киргизької держави, киргизької культури, киргизької літератури. У нинішньому році відзначається 90-річний ювілей саме такої, знаменитої на весь світ людини — Чингіза Торекуловича Айтматова (12.12.1928-10.06.2008) — гордості киргизького народу.

Ювілей Чингіза Айтматова почали урочисто відзначати братські народи. У лютому-березні поточного року міжнародна організація ТЮРКСОЙ організувала в Бішкеку спеціальний гала-концерт, оголосила 2018 рік «Роком Чингіза Айтматова».

Президент Киргизької Республіки Сооронбай Жеєнбеков висловив найглибші слова вдячності про великого мислителя, мудреця Чингіза Айтматова, оголосив, що буде гідно відзначено ювілей письменника.

Нещодавно у місті Астані Міжнародна тюркська академія випустила в світ написану відомим літературознавцем Осмонакуном Ібраїмовим об'ємну книгу «Чингіз Айтматов — останній письменник імперії», яка висвітлює творчий та життєвий шлях великого мислителя.

Депутати парламенту Киргизстану запропонували заснувати орден імені Чингіза Айтматова за видатні досягнення в галузі літератури, кінематографії та інших мистецтв.

Нагороду також пропонується вручати іноземним громадянам за плідну творчу діяльність, просування ідей гуманізму, зміцнення миру і духовного розвитку людства.

Ініціатори відзначають, що Чингіз Айтматов є символом киргизької літературної творчості. Крім того, встановлення нової державної нагороди збігається зі святкуванням 90-річного ювілею Чингіза Айтматова у 2018 році.

Законопроект внесений на розгляд парламенту Киргизстану. За даними ЮНЕСКО, Чингіз Айтматов є одним з найбільш читаних авторів сучасності. Його твори перекладені більш ніж 176 мовами і видані у 128 країнах світу тиражем більше 100 мільйонів екземплярів. Твори Айтматова увійшли в програми шкіл та закладів вищої освіти багатьох країн світу. Це відомі романи письменника: «Бураний полустанок» («І довше століття триває день»); «Плаха»; «Тавро Кассандри»; «Коли падають гори» («Вічна наречена»); «Сніговий барс», а також численні повісті і п'єси.

Твори Чингіза Айтматова публікувалися українською мовою в перекладах з киргизької: «Материнське поле»; «Повісті гір і степів»; «Джаміля».

Великий композитор ХХ века Кара Караев — гордость Азербайджанского народа

2018 год проходит под знаком празднования 100-летия выдающегося деятеля культуры Азербайджана

Кара Абульфаз оглы Караев – выдающийся азербайджанский и советский композитор, педагог и общественный деятель, народный артист СССР, герой социалистического труда, один из крупнейших композиторов в СССР.

«Естественное и правильное понимание и любовь к музыкальным богатствам, накопленным человечеством, часто определяют отношение человека ко многим сложным, трудным, неизбежно возникающим на жизненном пути проблемам... Нельзя любить Баха и Чайковского, а быть эгоистом и подлецом. Никогда человек, любящий и понимающий Моцарта и Глинку, не допустит нечестного и грязного поступка в области морали»...

Кара КАРАЕВ

Со дня рождения выдающегося азербайджанского и советского композитора, педагога, народного артиста СССР Кара Караева в этом году исполнилось 100 лет. Кара Караев родился 5 февраля 1918 года в Баку.

Прекрасные произведения всемирно известного композитора Кара Караева занимают почетное место в репертуаре музыкальных театров и концертных программах лучших дирижеров зарубежных стран. На сценах театров Польши, Германии, Румынии, Франции, Соединенных Штатов Америки, Болгарии, Египта, Италии, Франции, Испании, Японии, Германии и других стран исполняются его балеты: «Семь красавиц», «Тропю грома», в концертных залах звучат его симфонические и камерно-инструментальные произведения «Дон Кихот», симфоническая поэма «Лейли и Меджнун» по мотивам произведения Низами, «Вьетнамская сюита». Это произведения, которые ныне прочно вошли в фонд мировой музыкальной классики.

Он создал музыку ко многим фильмам, таким как «Покорители моря», «Золотой эшелон», «На дальних берегах» и другим.

Его композиторская деятельность совмещалась с активным участием в музыкальной жизни Азербайджана: Караев был художественным ру-

ководителем симфонического оркестра Бакинской филармонии, преподавателем Бакинской консерватории (в 1949-1952 годах - ректор, с 1959 года - профессор), членом Союза композиторов СССР и председателем его азербайджанского отделения. Среди учеников Кара Караева – его сын Фарадж Караев, Ариф Мирзоев, Рауф Гаджиев, Ариф Меликов, Хайям Мирзазаде, Васиф Адигезалов, Тوفик Бакиханов, Франгиз Ализаде.

Являясь автором балетов, симфоний, сотен всемирно известных произведений различных жанров, Кара Караев оказал огромное влияние на развитие азербайджанской композиторской школы, неимоверно обогатил музыкальные сокровищницы мира и Азербайджана, привнес в музыкальную культуру Азербайджана новое дыхание и новую мысль.

Память Кара Караева увековечена независимым Азербайджанским государством. Есть проспект, станция метро, школа искусств, носящие его имя. А в 2014 году в Баку, на улице 28 Мая открылся прекрасный памятник выдающемуся представителю азербайджанской культуры, композитору и педагогу, народному артисту СССР Кара Караеву.

Тиждень кримськотатарської культури в Мелітополі

37 по 14 квітня у інтеркультурному місті Мелітополі пройшов тиждень кримськотатарської культури, присвячений 25-річчю створення Комітету сприяння поверненню кримських татар на історичну батьківщину «Азат». Комітет був створений 18 травня 1993 року і протягом всього періоду проводить активну роботу з популяризації історії, культури і традицій кримських татар. В активі кримськотатарської громади – постійна робота з молоддю, всебічна допомога людям похилого віку, проведення цікавих національно-культурних свят, виставкова діяльність тощо. Важливим аспектом діяльності Комітету є боротьба за повернення анексованого Криму.

Протягом тижня кримськотатарської культури відбулися наступні урочисті заходи: молодіжний флешмоб «Азат – означає вільний!»; поетичні

читання за книгою мелітопольського поета Олега Гончаренко «Криму тамований скриж...»; відкритий урок «Кырым гъакезмегебармак (Подорож Кримом)» з вивчення кримськотатарської мови у загальноосвітній школі №22; презентація дитячого кримськотатарського журналу «Atmanıq»; зустріч з етнографом, фахівцем з традиційної кримськотатарської культури Ульвіє Аблаєвою.

Фіналом святкових заходів стала I Міжнародна науково-практична конференція «Кримські татари: минуле та сьогодення» та урочиста академія «Крим у моєму серці». В конференції прийняли участь науковці, освітяни і представники націо-

нально-культурних товариств Мелітополя. Присутніх привітали постійно діючий представник Президента України Борис Бабін та Заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Ільми Умеров. Редактор кримськотатарського телеканалу АТР, авторка книг про життя кримських татар Гульнара Бекірова виступила з доповіддю «Політичні процеси активістів кримськотатарського руху Мелітопольщини».

Свої наукові дослідження презентували науковці Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького доценти Віктор Гудзь і Лариса Полякова, директорка Мелітополь-

Австрія в Україні: Відбувся традиційний Віденський бал у Києві

Віденський бал: свято спорту, весни та доброчинності

ВІДЕНСЬКИЙ бал-2018 у Києві став велелюдним за попереднім, на ньому зібрали більше коштів на благодійність і запровадили нові традиції. Його урочисте відкриття відбулося в суботу, 21 квітня, у Колонній залі Київської міської держадміністрації.

Таємничий шерех бальних суконь, дзвін прикрас, сяйво радісних посмішок, передчуття чарівництва – у Колонному залі КМДА, який перетворився в розкішний сад, відбувся традиційний благодійний Віденський бал, який зібрав гостей на найкрасивіший світський раут року вищій світ Києва. Він немов відкрив портал часу, і гості повернулися на 200 років назад, коли бали були самим чудовим і очікуваною подією. Музика Штрауса, Гайдна, Моцарта допомогла забути про сьогодення і відправила весь зал без винятку, в красиву казку, де всі королі і королеви, принци та принцеси, де живе тільки добро, любов і щастя. Товариство, яке зібралося в мері цього разу, було чисельнішим, ніж торік. Гостей зустрічали дівчата в романтичних образах – криноліни, квіти, страусове пір'я. Прикрашений квітучими гілками зал за допомогою технології 3D-мапінгу перетворювався то на розкішний палац, то на романтичну альтанку у світлі повні.

Офіційний старт заходу дав міський голова Віталій Кличко.

«Те, що Київ спроможний гідно приймати Віденський бал, ми вже продемонстрували у жовтні минулого року, і будемо далі тримати марку», – зазначив мер столиці.

Він підкреслив, що це свято елегантності і кра-

си, яке повернулося в Київ минулої осені після десятирічної перерви, цього разу збіглося у часі з прибуттям двох Кубків Ліги чемпіонів УЄФА, що розіграють у столиці наприкінці травня. Ці авторитетні спортивні змагання вперше проводяться у Східній Європі, наголосив міський голова.

Основною темою нинішнього балу став спорт, і зокрема футбол. Серед гостей було багато спортсменів, на аукціоні переважали лоти від зірок світового футболу.

Також гості могли насолодитися виступами солістів Віденської опери Крістіана Дрехера та Національної опери України Сусанни Чахоян, оперної співачки Маріам Равашдех, піаніста-віртуоза Євгена Хмари. Протягом усього вечора лунала музика у виконанні симфонічного оркестру «Київ-Класик» під керівництвом маестро Германа Макаренка.

Після запальних танців та концертних номерів гостям запропонували взяти участь в аукціоні на користь Київського центру реабілітації дітей з інвалідністю. У жовтні 2017 на аналогічному заході вдалося зібрати понад 500 тис. грн, тож організатори поставили перед собою та присутніми амбітну мету – заробити на потреби Центру вдвічі більше.

Всього на аукціоні зібрали близько 800 тис. грн, трохи не дотягнувши до запланованого мільйона.

Ольга Опанасенко, КИЇВ

Чергова перемога юного спортсмена Марка Лалаяна

5 березня 2018 року в Києві відбувся чемпіонат по дзюдо.

У чемпіонаті взяли участь школярі з різних шкіл. Серед учасників був і Марк Лалаян, про якого ми раніше вже писали в газеті «НД».

Марк зайняв друге місце у ваговій категорії до 29 кг. Вітаємо Марка та його тренера Романа Романовича Зембицького (КДЮСШ «Школа спорту») з черговою почесною перемогою.

Також на сторінках газети вітаємо і переможців, які зайняли перше та третє місця. Так, перше місце виборов Павло Пагиба (школа «Іппон-Київ», тренери: Г.В. Каштанова, В.В. Самотуг), а третє місце посіли Богдан Ткачук (КДЮСШ №14, тренери: Д.Д. Халматова, Й. Н. Озмаян) і Ярослав Симонов (ДЮСШ №3, тренери: І.М. Охоба, І.С. Калиновська).

На фото: Марк Лалаян (зліва)

Праздник поэзии в Дружковке

На днях в гимназии «Интеллект» города Дружковка Донецкой области состоялся праздник, приуроченный к двухлетию городского литературно-объединения «Созвучие», которым руководит Анна Мороз. Была проведена презентация книг: литературно-исторического альманаха «Соперники земного притяжения», сборника Вадима Демидова «На зелёной лужайке» и литературно-художественного альманаха «Созвучие», выпущенных в 2017 году. Роль ведущих праздника охотно взяли на себя актёры молодёжного центра «Калейдоскоп», а помещение предоставила администрация гимназии «Интеллект».

На презентацию пришло много любителей поэзии, среди которых – дружковские авторы: Алла Агафонова, Валерий Юшков, Лия Телегина, Светлана Карцева, Виктор Лавров, Антонина Перлик, Вадим Демидов, Виктория Мельник, Владимир Кусков, Анна Мо-

роз, Олег Латыш, Александр Кожанов, Антон Чехута и фотограф Александр Безусов, чьи снимки вошли в книгу.

Анна Мороз, на правах организатора, рассказала о том, как возникла идея создания «Созвучия», что произошло в жизни литературного объединения за два года. Это и оформление литературных страниц в городской газете «Дружковский рабочий» и в киевской «Новой литературной газете»; сотрудничество с Национальным культурно-просветительским обществом «Русское собрание» (президент – Алла Потапова), а также с межрегиональными Союзами писателей г. Одессы (председатель Евгений Матвеев) и г. Харькова (председатель Анатолий Стожук); с Международным женским клубом духовного общения «Лада» (президент Анна Абрамова); участие в Международном ежегодном конкурсе «Грани мастерства» (г. Харьков), в котором медалями и грамотами были награждены Лия Телегина

(2016 г.), Антонина Перлик (2017 г.), а Алла Агафонова и Анна Мороз получили награды дважды – в 2016 и 2017 годах за участие в конкурсе «Поэзия и жизнь» (г. Киев).

Олеся Евтушенко, специалист отдела по вопросам культуры, семьи, молодёжи, спорта и туризма передала поздравления городского головы Валерия Гнатенко и благодарность за активное участие в культурной жизни города. Успехи в литературном творчестве Анны Мороз, Лии Телегиной и Виктора Лаврова были отмечены грамотами, ценным подарком награждён наборщик, верстальщик и дизайнер альманаха Александр Мороз. Пришли поздравительные грамоты и дипломы от друзей-поэтов из Киева, Харькова и Одессы. С тёплыми словами обратились к членам литобъединения и почётные гости: Юрий Гребенников – заместитель председателя городского совета ветеранов, Валентина Луговая – директор гимназии «Интеллект». В память о встрече всем авторам были вручены экземпляры альманаха.

В празднике приняли участие самодеятельные артисты: вокалистки – Татьяна Винниченко, Лиза Тимофеева, трио девочек из коллектива «Эльдорадо», актёры молодёжного центра «Калейдоскоп» читали стихи и отрывки из прозы всех авторов альманаха «Созвучие», и поэтам, безусловно, было приятно услышать свои произведения из уст читателей.

Анна Мороз от имени литературной организации выразила огромную благодарность городскому голове Валерию Гнатенко за оказание материальной и моральной помощи в издании книг, артистам театра «Калейдоскоп» и его руководителю Инне Романенко за помощь в проведении праздника, директору гимназии Валентине Луговой за гостеприимство и возможность провести презентацию в уютном холле этого учебного заведения.

Анна Мороз пообещала, что литературное объединение «Созвучие» постарается и дальше радовать любителей поэзии своим творчеством.

Неожиданным и приятным сюрпризом для всех присутствующих стало то, что каждый получил от **Ради національних спільнот України** свежий номер Информационно-аналитической газеты «Національний діалог».

Анна Мороз,
руководитель «Созвучия»,
г. Дружковка, Донецкая область

Киевские татары. Хабибуллины. Хамидуллины. Валеевы. Фрагменты истории киевских татар. Из воспоминаний детства

(Окончание. Начало в «НД» №№1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

В середине XIX века дагестанец Хажи-Мурат был одним из гениальнейших, конечно, в своем роде, самородков, самым выдающимся из всех горских воинов. Его храбростью восхищались, а слава его подвигов облетела весь Кавказ и Россию. В 1930 году в Германии вышел художественный фильм «Белый дьявол», о мужественном воине Хаджи-Мурате.

Особенностью цирка в конце 1920-начале 30-х годов были целые спектакли-пантомимы на героическую тематику – «Черный пират», «Бунтарь Кармелюк», «Махновщина». Они поражали своей грандиозностью и сложными трюками конных боев, погонь и силачей. Эти выступления пользовались огромной популярностью у публики. Вот тогда-то цирковой номер, исполнявшийся Хусаином Хамидуллиным, был назван «Белый дьявол», а на афишах стали писать – «Выступает Хаджи-Мурат». Так у Хусаина появился цирковой псевдоним.

Цирком Крутикова очень гордились в то время киевляне. А артисты считали за счастье там работать.

В вечернее время на арене цирка проводились модные в то время турниры по классической борьбе. Здесь боролись легендарный Иван Поддубный, Заикин, Лурия и другие силачи того времени.

Бывший артист цирка Хусаин Хамидуллин

Хусаин Хамидуллин стал работать в этом цирке на контракте. Как известно, начало 1930-х годов на Украине связано с голодом. Когда пик голода пришёлся на первую половину 1933 года, Хусаин Хамидуллин оставил работу в цирке навсегда и стал подрабатывать на Житнем базаре...

В 1939 году известный цирковой артист Хусаин Хамидуллин умер, когда самой младшей в семье – дочке Софии было тринадцать лет.

Похоронили Хусаина – Хаджи-Мурата на мусульманском участке старого Лукьяновского кладбища. Сейчас на этом месте электроподстанция, автозаправка и спорткомплекс «Авангард», недалеко от станции метро «Дорогожичи». После войны, родственники Хусаина Хамидуллина взяли землю с того места и символически захоронили её на Щекавицком кладбище.

С началом Великой Отечественной войны, Асман и Миргазим ушли на фронт. Софья с матерью остались одни.

Девятнадцатилетний Асман в начале войны успешно окончил срочные курсы танкистов.

Асман воевал на фронтах войны. Был тяжело ранен в период освобождения Украины от немецко-фашистских захватчиков. Ранение оказалось серьезным, и он остался инвалидом войны. Асман Хусанович был награжден орденом Великой Отечественной войны и окончил её в звании капитана.

После войны в Киев не вернулся, жил в Москве, но по завещанию, в июне 2005 года, был похоронен в Киеве на городском кладбище Берковцы (участок № 113-а).

Миргазим в 1931 году поступил в среднюю школу города Киева, но закончил только пять классов. В связи с состоянием здоровья после голода, был отвезен родителями в село под Киев, где продолжил учебу в сельской школе, окончив в мае 1941 года 6-й класс. В этом же месяце, тайно, не предупредив родственников и родителей, изъявил в военкомате добровольное желание служить в армии. До начала войны на территории СССР оставалось двадцать дней...

Бойцы 18-й армии Южного фронта, получив боевое крещение в первые дни войны, с боями к концу августа отступили за Днепр. Именно в это время, пройдя краткосрочные курсы, Миргазим, в свои неполные 17 лет, направляется в 18-ю армию и зачисляется в 648-й артиллерийский полк одного из воинских соединений, телефонистом.

В конце сентября – начале ноября 1941 года войска Южного фронта при содействии частей Юго-Западного фронта провели Донбасскую операцию, в боях которой принимал участие и Хамидуллин.

Асман Хусаинович Хамидуллин

Миргазим Хамидуллин участвовал в Барвенково-Лозовской операции, в Харьковском сражении, в боях за города Николаев и Донецк. 28 июля 1942 года на основании директивы Ставки Верховного Главнокомандования войска Южного фронта были расформированы, а его некоторые части объединены с войсками Северо-Кавказского фронта. При переформировании войск Миргазим Хусаинович Хамидуллин попадает служить в 499-й противотанковый полк 62-й армии, но уже в качестве артиллериста.

С этого момента 62-я армия принимает участие в Сталинградской битве. Практически с самого начала, участвует в этой битве и Миргазим Хамидуллин.

Будучи командиром орудия 499-го гвардейского истребительно-противотанкового артиллерийского полка Миргазим принимал участие в боях в районе Сталинградского тракторного завода.

13 сентября 1942 года немецкие войска начали штурм города. 2 февраля 1943 года закончилась Сталинградская битва. А еще в декабре 1942 года Миргазим Хамидуллин был награжден медалью «За оборону Сталинграда».

С августа 1943 года Миргазим служил командиром орудия в 7-м мотострелковом полку дивизии особого назначения НКВД, которому в 1945 году было поручено участвовать в организации охраны правительственных делегаций СССР, США и Великобритании при проведении Ялтинской конференции стран-союзниц по антигитлеровской коалиции. Миргазим Хамидуллин был назначен в специальную роту НКВД, для охраны советской делегации на Ялтинской конференции.

В составе 7-го полка дивизии особого назначения Миргазим Хусаинович принимал участие в параде Победы на Красной площади в Москве 24 июня 1945 года. В январе 1946 года специальная рота НКВД, охранявшая Ялтинскую конференцию (февраль 1945 года), была преобразована в Резервный полк Управления милиции Москвы, где и продолжал служить Хамидуллин. С 1946 года по ноябрь 1949 года он служит в городе Ленинграде в 13-м мотострелковом полку Внутренних войск МГБ СССР.

Гюльсем Миргазимовна Хамидуллина

Хамидуллин Миргазим Хусаинович

Тамара АВЕТИСЯН: «Киевская Мадонна» из Ташкента

К 100-летию со дня рождения знаменитой певицы

Тамара Аветисян родилась 18 апреля 1918 года в армянской семье, в столице Узбекистана городе Ташкенте.

Ї семья происходила из Нагорного Карабаха, откуда она бежала спасаясь от межнациональных столкновений. Мать Тамары Аветисян была родом из Гадрута. После окончания школы училась в Ташкентской и Московской консерваториях, в Московском гидромелиоративном и автодорожном институтах. В Московской консерватории избрала жанр народной песни и успешно выступала в концертах как солистка Всесоюзного гастрольного концертного объединения.

По семейным обстоятельствам переехав в Киев, в 1947 году Тамара Аветисян впервые вышла на сцену Национальной филармонии Украины. В фи-

лармонии она проработала пятьдесят лет, оставаясь солисткой филармонии вплоть до 1987 года. За свою карьеру Тамара Аветисян, прозванная украинской Царицей Тамарой, исполнила множество фольклорных песен на более чем 60-ти языках народов мира. Выйдя на пенсию, она десять лет руководила художественной самодеятельностью, после чего занялась журналистикой. Печаталась в журналах «Возрождение» и «Украинский театр». В 1998 году, в Киеве вышла в свет книга Тамары Аветисян «Незабываемые», в которой содержались затронутые ею нравственно-моральные темы. В 2007 году, под патронажем «Союза армян Украины» в киевском издательстве «НАИРИ» была издана её вторая книга – «Судьба моя – песня».

18 сентября 2008 года, Указом № 726 Президента Украины Тамаре Аветисян было присвоено звание «Заслуженная артистка Украины». По этому поводу в одном из интервью она заметила, что факт присуждения звания она воспринимает не как личное событие, а как этническая армянка, чьё творчество оценено Украиной.

Скончалась Тамара Аветисян на 94-м году жизни, 14 июня 2012 года в Киеве.

Что есть искусство? Это порыв души, мечта, которая возносит тебя к небесам, чувства, которые невозможно описать. Искусство пения, артистизма это нечто иное, не от мира сего. Оно поднимает одарённого над бытом, суетой, алчностью современного мира. Бывает, слышишь золотой голос талантливого исполнителя и забываешь обо всех своих проблемах, можешь часами слушать это чудесное созвучие слов и мелодии, уставившись на капли дождя, которые стекают по стеклу твоего осеннего окна. Сколько талантов хранит в себе человеческая душа, разум, его чувство. Всех и не перечислить.

Талант, истинный дар не просит ничего взамен, ему не нужны слава, деньги, самая большая честь для него, это когда, быть может, не

сейчас, а через не один десяток лет какой-нибудь случайный прохожий, увидев её фотографию на старом стенде, пожелтевшую от времени, остановится и скажет: «Да, это была Великая женщина». Вы правильно поняли, я говорю о Тамаре Константиновне Аветисян. Это поистине Великая женщина, обладающая неисчислимым количеством талантов и достоинств. Кто знал, что девочка из обычной армянской семьи, родившаяся в Ташкенте, станет известной на весь мир. Её голос, артистические и писательские способности покорят и заволают слушателей, зрителей, просто людей своей неординарностью, лёгкостью и изумительным, прекрасным исполнением. Именно исполнением, а не просто пением. Ведь то, как красиво она исполняла песни разных народов мира, не поддаётся описанию. Она проникалась смыслом песни, культурой народа, песни которого исполняла. Жесты, мимика, голос, интонация, всё говорило о том, что песня льётся из самой сокровенной глубины души, от всего сердца.

А жизнь шла своим чередом. Учёба, концерты, гастроль... Сразу же Тамара произвела фурор на зрителей, появились поклонники. Переехала в Киев, стала солисткой филармонии. Благодаря тому, что в Ташкент во время войны был эвакуирован еврейский театр – ГОСЕТ, Тамара Константиновна познакомилась с Соломоном Михоэлсом и артистами этого театра, что в немалой доле повлияло на её репертуар, в котором появляются еврейские народные песни. Это было первое знакомство с кругами творческого общества, в котором ей предстояло находиться ещё очень долгие годы. Позже судьба подарила ей знакомство с Маргрот Лайойлой – певицей из Чили. Благодаря ей, Тамара выучила не только песни этой страны, а ещё и уникальную манеру исполнения с острова Пасхи.

Далее последовало желание исполнить

французскую песню, работа над этим привела к знакомству с танцовщиком Мишелем де Сервилем, который вскоре познакомил её, Киевскую Мадонну, с режиссером Сергеем Параджановым.

Знакома и дружна была Тамара Константиновна и с великой нашей певицей Зоей Гайдай. Также не обошло стороной Тамару знакомство с такими известными личностями как Лариса Руденко, Юрий Тимошенко и др. Но эти знакомства не просто остались в доброй памяти Тамары. Она решила поделиться со всеми радостью, теплом сердца и широтой души, которые оставили в её жизни все эти замечательные люди. Так родилась книга «Собрание отзывов», в которой описано всё, что коснулось души певицы. В создании этой книги (1998 г.) помогли опять-таки, преданные и верные друзья.

Она всегда была благодарна Украине, жизнь и деятельность в которой помогла ей ещё глубже осознать любовь к Армении.

Редакция газеты «НД»

Красназавчі читання, присвячені 90-річчю історика-болгариста і красназавця Віри ЖУК

У 2018 році виповнюється 90 років від Дня народження та 10 років від дня смерті Віри Жук – відомої вченої-болгариста, красназавця, кандидата історичних наук, доцента, заслуженого працівника культури України.

Віру Жук згадують як талановиту і визнану вчену, принципову і шляхетну людину. Вчена здійснила ряд наукових відкриттів, розвивала і досліджувала українсько-болгарські відносини, присвятивши цій темі ряд наукових праць.

11 квітня 2018 року у Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці імені І. П. Котляревського було проведено красназавчі читання «Віра Жук – талановита дослідниця на ниві історичної науки України», присвячені 90-річчю від дня її народження. У рамках заходу відбулася презентація видань відділу красназавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського (далі – ОУНБ ім. І. П. Котляревського) – «Подвижниця красназавчої справи Віра Никанорівна Жук» і «Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук».

Модератором заходу була Марина Федорова, головний бібліотекар відділу красназавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського. Відкрила читання Тетяна Зеленська, директор бібліотеки, заслужений працівник культури України. У своєму виступі вона наголосила на важливості вивчення спадщини видатних вчених і красназавців для збагачення знань наступних поколінь дослідників.

Слово було надано Ірині Петренко, учениці Віри Жук, доктору історичних наук, професору кафедри педагогіки та суспільних наук ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». У 2017 році нею була опублікована монографія «Історик Віра Жук (1928-2008): життя, віддане науці». Ірина Петренко була меценатом у виданнях «Подвижниця красназавчої справи Віра Никанорівна Жук» і «Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук».

Доповідач наголосила на ролі Віри Жук у дослідженні історії

українсько-болгарських відносин. Фактично Віра Жук підняла важливий пласт досліджень у радянські роки, залучивши архівні джерела України і Болгарії.

Ірина Петренко наголосила, що Віра Жук зробила ряд важливих наукових висновків, які не втратили актуальності і на сьогодні, причому залишаючись скромною людиною. Вона була справжньою інтелегенткою, надзвичайно порядною, ввічливою і доброзичливою людиною. Віра Жук на багато питань в історії України мала власну точку зору, добре знала джерела, як вітчизняні, так і іноземного походження. Свої глибокі і науково обгрунтовані розвідки вона писала нерідко за складних життєвих і родинних обставин, зазнаючи часом переслідувань радянської системи та недоброчинців.

Внесок Віри Жук у розвиток сучасної вітчизняної історичної науки, зокрема – болгаристики та регіоналістики, важко переоцінити. Віра Жук після Льва Падалки, Івана Павловського, Миколи Арандаренка, Василя Бучевича та інших продовжила закладені традиції дослідження історичного красназавства Полтавщини. Її ім'я золотими літерами вписано в історичну регіоналістику Полтавщини.

Учасники красназавчих читань

Далі до слова було запрошено Віталія Павлюка, вчителя історії с. Бреусівка Козельщинського району Полтавської області, члена Національної спілки журналістів. Він є колишнім студентом Віри Жук, писав під її керівництвом курсову і дипломну роботи. Віталій Павлюк поділився спогадами про Віру Жук як педагога, куратора, справжнього наставника і авторитетну вчену.

Про Віру Жук як архівіста наголосив у своєму виступі Тарас Пустовіт, заступник директора з наукової роботи Державного архіву Полтавської області. Він тривалий час працював з Вірою Жук у архіві,

вчився в неї та переймав досвід архівної роботи. Тарас Пустовіт наголосив на вкладі Віри Жук у підготовку багатотомної «Історії міст і сіл УРСР. Полтавська область», а також енциклопедичного довідника «Полтавщина», до якого Віра Жук підготувала понад 400 довідок.

Тепло згадувала про Віру Жук і її колега, талановита вчена-болгарист Наталія Самойленко. Вона зосередила увагу на наукових інтересах Віри Жук, проаналізувала внесок ученої у розвиток і зміцнення українсько-болгарських відносин.

Доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка Людмила Бабенко згадувала Віру Жук як свого талановитого викладача і колегу; як фундаторку історичного красназавства Полтавщини; як невтомогого популяризатора своїх праць, яка вміла доступно донести до пересічних громадян історичні факти і події.

Член Полтавського Клубу книголюбів Микола Малик розповів про громадську діяльність Віри Жук, її участь у роботі Полтавського Клубу книголюбів. Віра Жук багато разів виступала на засіданнях клубу, готувала реферати, повідомлення, історичні довідки. Члени клубу книголюбів були чи не першими слухачами її нових праць, свідками наукових відкриттів ученої. Спільні дискусії, поради членів клубу значною мірою допомагали в її пошуковій та науково-дослідній роботі.

Надзвичайно проникливими були згадки про Віру Жук, яка була наставницею молодшої колеги Вікторії Сергієнко, кандидата історичних наук, наукової співробітниці Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України. Вікторія, будучи підлітком, зустрічалася з Вірою Жук, радилася і консультувалася щодо певних історичних тем. Віра Жук була першим читачем її наукових студій.

Загалом, захід було проведено на належному науковому рівні. В залі панувала атмосфера вдячності Вірі Жук за її титанічну наукову роботу, відданість науковій істині та служінню Науці.

Щира подяка всім, хто прийшов вшанувати видатну вчену, поділився спогадами про співпрацю чи навчання з цією Великою Людиною!!!

Ірина Петренко, д.і.н., професор, Полтава

Тамара АВЕТИСЯН: «Киевская Мадонна» из Ташкента

Тамара Аветисян народилась 18 апреля 1918 года в армянской семье, в столице Узбекистана городе Ташкенте.

Її семья походила из Нагорного Карабаха, откуда она бежала спасаясь от межнациональных столкновений. Мать Тамары Аветисян была родом из Гадрута. После окончания школы училась в Ташкентской и Московской консерваториях, в Московском гидромелиоративном и автодорожном институтах. В Московской консерватории избрала жанр народной песни и успешно выступала в концертах как солистка Всесоюзного гастрольного концертного объединения.

По семейным обстоятельствам переехав в Киев, в 1947 году Тамара Аветисян впервые вышла на сцену Национальной филармонии Украины. В фи-

К 100-летию со дня рождения знаменитой певицы

лармонии она проработала пятьдесят лет, оставаясь солисткой филармонии вплоть до 1987 года. За свою карьеру Тамара Аветисян, прозванная украинской Царицей Тамарой, исполнила множество фольклорных песен на более чем 60-ти языках народов мира. Выйдя на пенсию, она десять лет руководила художественной самодеятельностью, после чего занялась журналистикой. Печаталась в журналах «Возрождение» и «Украинский театр». В 1998 году, в Киеве вышла в свет книга Тамары Аветисян «Незабываемые», в которой содержались затронутые ею нравственно-моральные темы. В 2007 году, под патронажем «Союза армян Украины» в киевском издательстве «НАИРИ» была издана её вторая книга – «Судьба моя – песня».

18 сентября 2008 года, Указом № 726 Президента Украины Тамаре Аветисян было присвоено звание «Заслуженная артистка Украины». По этому поводу в одном из интервью она заметила, что факт присуждения звания она воспринимает не как личное событие, а как этническая армянка, чьё творчество оценено Украиной.

Скончалась Тамара Аветисян на 94-м году жизни, 14 июня 2012 года в Киеве.

Что есть искусство? Это порыв души, мечта, которая возносит тебя к небесам, чувства, которые невозможно описать. Искусство пения, артистизма это нечто иное, не от мира сего. Оно поднимает одарённого над бытом, суетой, алчностью современного мира. Бывает, слышишь золотой голос талантливого исполнителя и забываешь обо всех своих проблемах, можешь часами слушать это чудесное созвучие слов и мелодии, уставившись на капли дождя, которые стекают по стеклу твоего осеннего окна. Сколько талантов хранит в себе человеческая душа, разум, его чувство. Всех и не перечислить.

Талант, истинный дар не просит ничего взамен, ему не нужны слава, деньги, самая большая честь для него, это когда, быть может, не

сейчас, а через не один десяток лет какой-нибудь случайный прохожий, увидев её фотографию на старом стенде, пожелтевшую от времени, остановится и скажет: «Да, это была Великая женщина». Вы правильно поняли, я говорю о Тамаре Константиновне Аветисян. Это поистине Великая женщина, обладающая неисчислимым количеством талантов и достоинств. Кто знал, что девочка из обычной армянской семьи, родившаяся в Ташкенте, станет известной на весь мир. Её голос, артистические и писательские способности покорят и заволают слушателей, зрителей, просто людей своей неординарностью, лёгкостью и изумительным, прекрасным исполнением. Именно исполнением, а не просто пением. Ведь то, как красиво она исполняла песни разных народов мира, не поддаётся описанию. Она проникалась смыслом песни, культурой народа, песни которого исполняла. Жесты, мимика, голос, интонация, всё говорило о том, что песня льётся из самой сокровенной глубины души, от всего сердца.

А жизнь шла своим чередом. Учёба, концерты, гастролы... Сразу же Тамара произвела фурор на зрителей, появились поклонники. Переехала в Киев, стала солисткой филармонии. Благодаря тому, что в Ташкент во время войны был эвакуирован еврейский театр – ГОСЕТ, Тамара Константиновна познакомилась с Соломоном Михоэлсом и артистами этого театра, что в немалой доле повлияло на её репертуар, в котором появляются еврейские народные песни. Это было первое знакомство с кругами творческого общества, в котором ей предстояло находиться ещё очень долгие годы. Позже судьба подарила ей знакомство с Маргрот Лайойлой – певицей из Чили. Благодаря ей, Тамара выучила не только песни этой страны, а ещё и уникальную манеру исполнения с острова Пасхи.

Далее последовало желание исполнить

французскую песню, работа над этим привела к знакомству с танцовщиком Мишелем де Сервилем, который вскоре познакомил её, Киевскую Мадонну, с режиссером Сергеем Параджановым.

Знакома и дружна была Тамара Константиновна и с великой нашей певицей Зоей Гайдай. Также не обошло стороной Тамару знакомство с такими известными личностями как Лариса Руденко, Юрий Тимошенко и др. Но эти знакомства не просто остались в доброй памяти Тамары. Она решила поделиться со всеми радостью, теплом сердца и широтой души, которые оставили в её жизни все эти замечательные люди. Так родилась книга «Собрание отзывов», в которой описано всё, что коснулось души певицы. В создании этой книги (1998 г.) помогли опять-таки, преданные и верные друзья.

Она всегда была благодарна Украине, жизнь и деятельность в которой помогла ей ещё глубже осознать любовь к Армении.

Редакция газеты «НД»

Красназавчі читання, присвячені 90-річчю історика-болгариста і красназавця Віри ЖУК

У 2018 році виповнюється 90 років від Дня народження та 10 років від дня смерті Віри Жук – відомої вченої-болгариста, красназавця, кандидата історичних наук, доцента, заслуженого працівника культури України.

Віру Жук згадують як талановиту і визнану вчену, принципову і шляхетну людину. Вчена здійснила ряд наукових відкриттів, розвивала і досліджувала українсько-болгарські відносини, присвятивши цій темі ряд наукових праць.

11 квітня 2018 року у Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці імені І. П. Котляревського було проведено красназавчі читання «Віра Жук – талановита дослідниця на ниві історичної науки України», присвячені 90-річчю від дня її народження. У рамках заходу відбулася презентація видань відділу красназавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського (далі – ОУНБ ім. І. П. Котляревського) – «Подвижниця красназавчої справи Віра Никанорівна Жук» і «Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук».

Модератором заходу була Марина Федорова, головний бібліотекар відділу красназавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського. Відкрила читання Тетяна Зеленська, директор бібліотеки, заслужений працівник культури України. У своєму виступі вона наголосила на важливості вивчення спадщини видатних вчених і красназавців для збагачення знань наступних поколінь дослідників.

Слово було надано Ірині Петренко, учениці Віри Жук, доктору історичних наук, професору кафедри педагогіки та суспільних наук ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». У 2017 році нею була опублікована монографія «Історик Віра Жук (1928-2008): життя, віддане науці». Ірина Петренко була меценатом у виданнях «Подвижниця красназавчої справи Віра Никанорівна Жук» і «Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук».

Доповідач наголосила на ролі Віри Жук у дослідженні історії

українсько-болгарських відносин. Фактично Віра Жук підняла важливий пласт досліджень у радянські роки, залучивши архівні джерела України і Болгарії.

Ірина Петренко наголосила, що Віра Жук зробила ряд важливих наукових висновків, які не втратили актуальності і на сьогодні, причому залишаючись скромною людиною. Вона була справжньою інтелегенткою, надзвичайно порядною, ввічливою і доброзичливою людиною. Віра Жук на багато питань в історії України мала власну точку зору, добре знала джерела, як вітчизняні, так і іноземного походження. Свої глибокі і науково обгрунтовані розвідки вона писала нерідко за складних життєвих і родинних обставин, зазнаючи часом переслідувань радянської системи та недоброзичливців.

Внесок Віри Жук у розвиток сучасної вітчизняної історичної науки, зокрема – болгаристики та регіоналістики, важко переоцінити. Віра Жук після Льва Падалки, Івана Павловського, Миколи Арандаренка, Василя Бучевича та інших продовжила закладені традиції дослідження історичного красназавства Полтавщини. Її ім'я золотими літерами вписано в історичну регіоналістику Полтавщини.

Учасники красназавчих читань

Далі до слова було запрошено Віталія Павлюка, вчителя історії с. Бреусівка Козельщинського району Полтавської області, члена Національної спілки журналістів. Він є колишнім студентом Віри Жук, писав під її керівництвом курсову і дипломну роботи. Віталій Павлюк поділився спогадами про Віру Жук як педагога, куратора, справжнього наставника і авторитетну вчену.

Про Віру Жук як архівіста наголосив у своєму виступі Тарас Пустовіт, заступник директора з наукової роботи Державного архіву Полтавської області. Він тривалий час працював з Вірою Жук у архіві,

вчився в неї та переймав досвід архівної роботи. Тарас Пустовіт наголосив на вкладі Віри Жук у підготовку багатотомної «Історії міст і сіл УРСР. Полтавська область», а також енциклопедичного довідника «Полтавщина», до якого Віра Жук підготувала понад 400 довідок.

Тепло згадувала про Віру Жук і її колега, талановита вчена-болгарист Наталія Самойленко. Вона зосередила увагу на наукових інтересах Віри Жук, проаналізувала внесок ученої у розвиток і зміцнення українсько-болгарських відносин.

Доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка Людмила Бабенко згадувала Віру Жук як свого талановитого викладача і колегу; як фундаторку історичного красназавства Полтавщини; як невтомогого популяризатора своїх праць, яка вміла доступно донести до пересічних громадян історичні факти і події.

Член Полтавського Клубу книголюбів Микола Малик розповів про громадську діяльність Віри Жук, її участь у роботі Полтавського Клубу книголюбів. Віра Жук багато разів виступала на засіданнях клубу, готувала реферати, повідомлення, історичні довідки. Члени клубу книголюбів були чи не першими слухачами її нових праць, свідками наукових відкриттів ученої. Спільні дискусії, поради членів клубу значною мірою допомагали в її пошуковій та науково-дослідній роботі.

Надзвичайно проникливими були згадки про Віру Жук, яка була наставницею молодшої колеги Вікторії Сергієнко, кандидата історичних наук, наукової співробітниці Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України. Вікторія, будучи підлітком, зустрічалася з Вірою Жук, радилася і консультувалася щодо певних історичних тем. Віра Жук була першим читачем її наукових студій.

Загалом, захід було проведено на належному науковому рівні. В залі панувала атмосфера вдячності Вірі Жук за її титанічну наукову роботу, відданість науковій істині та служінню Науці.

Щира подяка всім, хто прийшов вшанувати видатну вчену, поділився спогадами про співпрацю чи навчання з цією Великою Людиною!!!

Ірина Петренко, д.і.н., професор, Полтава

Формування світоглядних основ української нації повинно відбуватися в межах національного діалогу: погляд науковця на ключові державотворчі поняття

Націоналізм, патріотизм та інтернаціоналізм: методологічні й праксеологічні аспекти, – Руслан Гула

СУТТЄВИМ АСПЕКТОМ СУЧАСНОЇ ТЕОРІЇ ПІЗНАННЯ ПРОБЛЕМ ПАТРІОТИЗМУ ТА НАЦІОНАЛІЗМУ СТАЛО ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІСТУ КАТЕГОРІЙ «НАЦІОНАЛЬНЕ» Й «НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ», ЇХ ЗАГАЛЬНОГО АБО ОСОБЛИВОГО КРИЗЬ ПРИЗМУ ОСНОВНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ: ДЕТЕРМІНІЗМУ, РОЗВИТКУ, ЄДНОСТІ ПСИХІКИ ТА ДІЯЛЬНОСТІ, ОБ'ЄКТИВНОСТІ, СИСТЕМНОСТІ, ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ.

Продовження. Початок у газеті «Національний діалог» № 3(7)

Деякі базові характеристики націоналізму:

– Нація розглядається як вищий ступінь легітимізації дій, що будуть корисними для нації.

У компромісному варіанті визначення націоналізму, запропонованому Е.Смітом, домінування інтересів нації інтерпретоване таким чином: «націоналізм – це ідеологія, яка ставить у центр інтересів націю та намагається сприяти її розквіту».

– Вимога безумовної національної єдності, підпорядкування всіх індивідуальних і групових інтересів інтересам загальнонаціональним. **«Націоналізм означає прагнення до групової консолідації на базі єдності етнічного походження і загальних національних інтересів»**, – наголошує український дослідник М.Молчанов.

Деякі особливості націоналізму:

1. Багатофункціональність. Узагальнено функції націоналізму можна визначити як:

– **координаційна** – використання націоналістичних ідей для впровадження до лав еліти з метою формування спільних інтересів, які сприяють збалансованому співіснуванню елітарних кіл і держави, створенню соціально активного прошарку населення для ефективного керування суспільно-політичними процесами;

– **мобілізаційна** – застосування націоналістичних ідей для забезпечення підтримки політичного руху серед тих широких верств, які раніше були вилучені з політичного процесу;

2. Інваріативність. Залежно від функцій, за класифікацією І.Мусаєва, націоналізм може мати форму:

– боротьби за права і свободи особи, за рівноправність громадян;

– мобілізації нації для реалізації модернізаційних проєктів;

– боротьби за незалежність країни від зовнішніх сил;

– протистояння глобалізації, котра сприймається як загроза соціальним і культурним досягненням;

– ідеологічної протидії комунізму з властивою йому ідеологією інтернаціоналізму;

– боротьби за збереження етнічної ідентичності в умовах відірваності від основного етносу (діаспора) тощо.

Звичайно, у реальному політичному житті націоналізм має на меті декілька цілей, однак і у цьому разі якась одна із них панівна.

3. Консервативність. Незмінними домінантами націоналістичних доктрин виступають мовні, релігійні, історичні, культурні постулати й територіальні особливості.

4. Ідеологізація. Ідеологія націоналізму ґрунтується на постулаті, що світ складається з окремих, чітко визначених націй, кожна з яких має власний характер. Нація є єдиним легітимним джерелом політичної влади. Кожен індивід має належати й демонструвати найвищу лояльність до однієї, і тільки однієї нації. Вони повинні бути автономні переважно з власними державами. Тільки тоді можуть бути забезпечені гло-

бальні свобода та мир. Отже націоналізм у широкому сенсі можна визначити як програму або ідеологію політичного оформлення, самоствердження та розвитку нації.

5. Дієвість. Український дослідник М.Молчанов вважає, що «націоналізм є [...] процесом і результатом реалізації етнополітичного принципу в житті сучасних суспільств, зокрема такої реалізації, за якої всі інші способи соціальної взаємодії визnano другорядними та неефективними».

Націоналізм невідворотно вступає у системну суперечність із категорією «інтернаціональне».

У сучасному світі об'єктом інтернаціоналізму виступає інтернаціоналізація як явище, що виникає у процесі інтенсифікації обміну матеріальними й духовними цінностями між державами, націями, спільнотами. Формами інтернаціоналізації виступають глобалізація та модернізація, що відображають тенденції суспільного розвитку, спрямовані на становлення цілісного світу.

Об'єктивний процес світової інтернаціоналізації визначив тенденції зростання діалектичних суперечностей між націоналізмом та інтернаціоналізмом.

Перша суперечність концептуальна – між процесами глобалізації, інтернаціоналізації та національним, націоналістичним. Сутність її розкрив М.Бердяєв: **«Будь-яка національність є більшістю єдиного й по-братньому об'єднаного людства, а не перешкодою на його шляху. Усе людство розкриває себе лише під виглядом національностей. Денаціоналізація, запозичена**

ідеєю інтернаціональної Європи, інтернаціональної цивілізації, інтернаціонального людства, є чистісінькою порожнечою, небуттям».

Інтернаціоналізація всіх сторін життя, зведення в ранг вищої мети й незаперечного догмата повністю нівелюють національну самотність народу та викликають активне зростання націоналістичних настроїв. Саме про такий інтернаціоналізм і писав свого часу М.Бердяєв: «Інтернаціоналізм – це абстрактна бідність, не конкретна єдність

Україна у 1945 році стала однією з держав-співзасновниць ООН як держава-нація. Організація Об'єднаних Націй (ООН) – всесвітня міжнародна організація, заснована 1945 року. Метою діяльності організації є підтримання і зміцнення миру та міжнародної безпеки й розвиток співробітництва між державами світу. Згідно зі Статутом ООН серед цілей діяльності ООН є підтримання міжнародного миру і безпеки, розвиток дружніх відносин між націями на основі дотримання принципу рівноправності та самовизначення народів, налагодження міжнародного співробітництва у вирішенні проблем економічних, соціального, культурного гуманітарного характеру, сприяння в забезпеченні прав людини та основних свобод, а також перетворення ООН на центр узгодження зусиль націй щодо досягнення спільних цілей.

людства, яка містить у собі всі щаблі національних індивідуальностей, а абстрактна єдність, що заперечує національні індивідуальності».

Націоналізм є одним із головних джерел опору диктату глобалізму й уніфікації міжнародного життя.

На думку націоналістів, національна держава та національне суспільство є найоптимальнішими формами організації політичного й соціально-духовного життя соціуму.

У наш час відбувається активна підміна поняття «нація» у світлі пошуку нових символів єдності на основі релігії, цивілізації й спроби створення нової соціальної спільноти у глобальній віртуальній мережі інформаційних технологій.

В економіці націоналізм – своєрідний ґарант захисту внутрішнього ринку й національних економічних інтересів, з іншого – за допомогою міжнародної економічної системи за збереження національних економічних прерогатив дає особливі переваги розвитку національного бізнесу на світових ринках, водночас розв'язуючи завдання соціальної стабільності у суспільстві.

Глобалізація й вибіркова модернізація, яка фіксує нерівність між країнами та народами, набуває потворних форм антагонізму в рівнях розвитку й життя між державами «золотого мільярда» та країнами, що розвиваються. Модернізація, на думку російського дослідника Л.Блохіна, це «не просто зміни, що відповідають сучасним вимогам, а ті, які запропоновуються ззовні, з боку зовнішнього середовища, оскільки зміни, викликані внутрішніми причинами, називають розвитком». У цьому разі **наслідком модернізації виконує функцію руйнування традиційної матриці національної культури та національного менталітету**.

Кожна нація має величезний творчий потенціал, створює цінності – культурні, наукові, технологічні тощо, що стають надбанням усього людства», – констатує М.Мнацакян.

Отже у співвідношенні «національного», «націоналістичного» та «інтернаціонального» **основною домінантою побудови моделі сучасного українського державного патріотизму є категорія «національне»**.

Державний патріотизм – це «прийнятий на соціокультурному рівні феномен, який має яскраво виражений інтеграційний потенціал, що пов'язує в єдине функціональне ціле представників політичної влади з різними верствами суспільства, різні народності й національності в єдину націю та визначає оптимальне співвідношення ступеня свободи і відповідальності громадян залежно від їхнього місця в соціальній стратифікації суспільства».

У кризові моменти існування держави пріоритетним складником державного патріотизму повинна бути **ідея захисту держави** незалежно від особистого ставлення до політичного ладу та суб'єктів політики, які його представляють.

На нашу думку, розв'язання комплексу суперечностей у суспільстві має базуватися на основі таких світоглядних принципів, які й визначають зміст і сутність сучасної моделі українського державного патріотизму:

1. Міжнетична згода.

Має рацію Ф.Фукуяма, зауважуючи, що «демократія навряд чи виникне у країні, де націоналізм або етноцентризм складників її груп настільки великий, що в них немає загального відчуття нації або визнання прав один одного». Проєкт **національної згоди** має розроблятися з урахуванням особливостей історичного та культурно-регіонального розвитку адміністративно-політичних одиниць країни. Тому необхідно вести розмову про **«загальнонаціональну згоду»** й у межах об'єднаної парадигми національної олімпійської команди, загальнонаціональних проєктів (Євробачення, Євробаскет тощо), програм здоров'я нації та ін.

2. Український проєкт.

Слід визнати, що **ані суто націоналістичний етнічний, ані цивілізаційний варіанти визна-**

чення нашої країни та її народу не у змозі замінити категорію національного в концепті українського народу.

Слід визнати необхідність домінування інструменталістського підходу в утвердженні **Української нації**, основи якої динамічно формуються в екстремальних умовах гібридної війни проти України.

Формування світоглядних основ Української нації повинно відбуватися в межах національного діалогу, вираженого наукового дискурсу, а не в імперативних догматах суб'єктивного сприйняття об'єктивної реальності регіонального бачення тенденцій загальнонаціонального розвитку.

Також слід звернути увагу на те, що «еліти», у найширшому розумінні цього слова, яка виступала б у ролі модератора ідеї нації (національної ідеї) на сучасному етапі розвитку Української держави, не існує.

3. Прагматичне використання мобілізаційної функції націоналізму.

Світовий досвід свідчить про те, що в надзвичайній ситуації загострення військово-політичного становища консолідований потенціал націоналізму (націоналістичного) є найефективнішим інструментом згуртування нації. Але втрата контролю держави за цими процесами загрожує трансформації націоналізму у крайні радикальні форми тоталітарних практик.

Отже статистичного балансу ідеального співвідношення «національного» – «націоналістичного» – «інтернаціонального» не існує. Динамізм і детермінізм явищ та процесів об'єктивної дійсності дозволяє оперативно вносити варіативні зміни на основі методології наукового пізнання з метою визначення оптимальної кореляції моделі державного патріотизму залежно від умов розвитку внутрішньополітичної ситуації й зовнішньополітичних загроз та викликів. Перспективним напрямом створення оптимальної моделі побудови українського державного патріотизму, на нашу думку, слід уважати наповнення принципово новим змістом категорії «національне» за допомогою вираженої політики історичної пам'яті на основі об'єктивної оцінки драматичних подій української історії ХХ ст.

Руслан Володимирович Гула, доктор історичних наук, доцент кафедри військової підготовки Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка

Продовження – в наступному номері

МУДРІ ВИСЛОВИ

Неможливо всебічно і ґрунтовно визначити людські вчинки, не враховуючи їхніх закономірностей та одвічної волі неба.

Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Поетичне слово, сказане в щасливий хвили при якій одній нагоді, як золота монета, не тратить своєї вартості і по році, і по ста роках.

Все, що йде поза рами нації, це або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої змагання до панування однієї нації над другою, або хворобливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими вселюдськими фразами покрити своє духовне відчуження від рідної нації.

Іван ФРАНКО

Наша истинная национальность – человек.

Герберт Джордж Уэллс

Национальная гагаузская кухня

Гагаузы – тюркский народ. Современная территория проживания сконцентрирована, преимущественно, в Бессарабии (юг Молдовы) и Одесской области. В небольшой численности гагаузы проживают также в Болгарии, Греции, Румынии и других странах.

БОГАТСТВО гагаузской кухни складывалось веками: она вобрала и черты кочевого быта, и элементы кухни в местах оседлости.

Гагаузы готовят из вяленого мяса, молока, овощей, брынзы и творога, великолепно делают мучные блюда.

Особый, неповторимый вкус блюда их кухни приобретают благодаря способам приготовления – томлению в чугуне, обжариванию, выпеканию в духовке, часто блюда готовят на открытом огне, что придает им особый вкус.

Гостей обязательно угощают вкуснейшей кывырмой и каурмой, фаршированными и квашеными овощами, гезлемя, манжей, курбаном и многими другими традиционными блюдами.

Обязательным атрибутом гагаузского стола является вино.

На формирование гагаузской кухни оказали сильное влияние турецкая и балканская кухни. Испоко веков гагаузы занимаются виноделием, овцеводством, земледелием и птицеводством. Все это нашло отражение в их рационе питания, где в изобилии используются бобовые, овощи, брынза, баранина и мясо домашней птицы. Их кулинарные рецепты блистают интересными ингредиентами и смелыми решениями.

Важное место в питании занимал хлеб. Популярны пироги, в том числе слоеные с брынзой (кывырма), круто наперченные соусы (манджя), холодцы (пача).

Гагаузский стол богат и разнообразен. Но есть перечень основных, самых распространенных и часто употребляемых блюд.

Традиционное блюдо из фасоли, которое гагаузы называют «фаскуле» – самое распространенное у них блюдо.

Кукурузная каша с брынзой – мамалыга. В зависимости от времени варки кукурузной крупы, она получается разной густоты и плотности.

Соленый пирог с брынзой – кывырма, любимое блюдо, которое часто готовят в выходные дни.

Куриный суп – чорба. В состав супа обязательно входят помидоры и добавляется укус.

Пирожки с брынзой – гезлемя. Обычно готовят во время выпекания домашнего хлеба, используя для них часть дрожжевого теста.

Холодец из домашней птицы – пача. Его готовят из куриного или утиного мяса.

Голубцы с виноградными листьями – сарма. Изысканное и необычное по вкусовым качествам блюдо. Хорошо сочетается со сметаной.

Рулетки с тыквой – кабаклы. Сладкое блюдо – любимое лакомство гагаузов.

Блюдо из баранины – каурма. Готовят редко, по большим праздникам (на свадьбу, при рождении ребенка). Для приготовления этого блюда специально режут барана.

Квашеные овощи (белокочанная капуста, помидоры, огурцы) – как дополнение к другим блюдам, присутствуют на столе постоянно. Сюда же относится оригинальное блюдо под названием долма – квашеный перец, фаршированный овощами. Гостей гагаузы любят угощать деликатесными соленьями – квашеными арбузами и яблоками.

Неотъемлемой частью ежедневной трапезы является местное вино. Огромные дубовые бочки с ароматным зельем – традиционный атрибут каждого гагаузского погреба.

Рецепт курбана

Телятина (мякоть) – 100 г, печень говяжья – 40 г, одно яйцо, по 1 ст. ложке жира, риса и муки пшеничной, 2 стакана воды, 5 помидоров, зелень петрушки, зеленый лук, перец красный молотый, соль – по вкусу.

Сварите мясной бульон и процедите. Опустите в кипящий бульон нарезанное вареное мясо, сырую печень, нарезанную кубиками, добавьте зеленый лук, рис, очищенные от кожицы нарезанные помидоры и варите 10 минут.

Перед окончанием варки заправьте суп пассированной мукой, перцем и солью.

Перед подачей влейте взбитые яйца, помешивая, чтобы получились хлопья, и доведите до кипения. Посыпьте нарезанной зеленью петрушки.

Національна кухня ромів

Щоб зрозуміти основи циганської кухні, слід спочатку вивчити історію народу, представники якого самі себе називають «ромами». Відомо, що цей етнос – нетериторіальний, тобто він не має своєї країни. Проте, у світі, за оцінками різних джерел, живе від п'яти до одинадцяти мільйонів ромів. Цей народ зробив, зокрема, великий вплив на європейську музику.

ЩО ж стосується національної кухні ромів, то тут спостерігається зворотний процес. Роми запозичили кулінарні рецепти тих народів, серед яких вони довгий час проживали. З куховарської книги ромів можна дізнатися про складні шляхи міграції цього народу – від півострова Індостан до самої Португалії. Саме тому ромська кухня настільки неоднорідна.

Життя в дорозі зумовило надзвичайну простоту ромської кухні. Роми часто вели кочовий спосіб життя, і тому, в рецептах їх кухні переважають тенденції угорської, болгарської та румунської кухонь. Найчастіше роми вживають курку, баранину, яловичину. Варто відзначити такі страви як фарширована риба і дичина, а також м'ясо, обсмажене на розпеченій сковороді і потім тушковане із зеленню. Не менш примітні коржі із м'ясним фаршем і болгарським перцем. У похідних умовах найбільш зручний у приготуванні шашлик, швидко обсмажений на розжні. М'ясо у ромів прийнято подавати зі всілякими овочами. Одним із найпопулярніших гарнірів є томати, фаршировані перченою бринзою. Як правило, більшість страв ромської кухні – гострі.

Крім того, традиційною ромською стравою є каша хивіцій з кукурудзяної муки. З хлібних виробів роми багато років, а то і століття, вживають у їжу прісні коржі або колобки пугач, які готуються на багатті.

З кондитерських вишуканостей ромської кухні варто відзначити солодкий пиріг сив'яко, начинкою для якого можуть виступати сир, мак, родзинки, курага та інші сухофрукти.

Особливе місце приділено в ромській кухні для супів із буряка, квашеної капусти. Традиційний ромський суп «хабі рома» готується на м'ясному бульйоні, який заправляють зеленню: цибулею, кропом, петрушкою.

А ось «темний» суп «хабі крейди» готують на м'ясному бульйоні з овочів, при цьому темний, («брудний») колір страві надають баклажани.

Традиційний напій – звичайно ж, вино, особливо молдавське.

Рецепт м'яса по-ромськи

1кг свинячої вирізки, зелень петрушки, кінзи, кропу, сіль і чорний перець за смаком.

М'ясо обмити і витерти насухо паперовою серветкою. Нарізати поперек волокон товщиною 1- 2 см і злегка відбити. Посипати сіллю і перцем. На сильно розігріту суху чавунну сковороду покласти м'ясо і смажити на сильному вогні до утворення скоринки (20-30 секунд з кожної сторони). Укласти готове м'ясо в глибокий керамічний посуд з кришкою шарами, рясно пересипаними подрібненою зеленню. Дати настоятися під кришкою 15-20 хвилин. Подавати з листям петрушки, кінзи і салатним листям та червоним сухим вином.

Пасхальные яйца и расписные кролики на Софийской и Михайловской площадях, а также на Владимирском проезде

К празднику Пасхи уже традиционно в центре Киева открылся фестиваль писанок Pysanka Art Fest. Новшеством в этом году стали расписные фигуры еще одного символа праздника – кролика. Таким образом, организаторы фестиваля – проект Folk Ukraine – решили соединить украинскую пасхальную традицию с международной. При этом все символы были расписаны вручную художниками со всей Украины, а центральная ажурная писанка светится ночью.

Поллюбоваться праздничным декором можно было в период с 5 по 22 апреля. Расписанные яйца и кролики размещались на Михайловской и Софийской площадях, а также на Владимирском проезде и в прилегающем к нему парке. Здесь же были размещены аттракционы и ярмарка, проводились разнообразные активности и мастер-классы, в том числе по писанкарству. Вход на праздник был бесплатный.

Организаторы уже восьмого по счету фестиваля писанок сообщили, что в этом году праздник самый масштабный – его посетило порядка двух миллионов гостей.

Музыкальный сканворд

Ответы на сканворд будут напечатаны в следующем номере

1. Настоящая фамилия певицы Лары Фабиан

2. Город, где образовалась группа «Брати Гадюкіни»

3. Название девятого студийного альбома группы «Табула Раса»

4. Имя вокалиста группы-праздника «Бангладеш»

5. Голос певицы Златы Огневиц

Банная «терка» из липового волокна

Античный боевой корабль

Голливудский режиссер Вуди ...

Искали таллий, а нашли его

«Корм» для промышленности

Резиновый уплотнитель оси вала

См. фото 2

Отцовское напутствие

Поклонение живому «богу»

См. фото 5

Обоюдострый монгольский меч

Трехбуквенный налог

Черный «вододем» на странице

Украшение в рифму с крошкой

Вещи, участвующие в спектакле

Брыкастый характер

Она же красная дикая утка

Помесь в устах биолога

Пьер, играющий недотеп

Основа мазей в медицине

Столбик судов у входа в порт

Оболочка глазного яблока

Царский червонец с царским названием

Наплыв на стволе дерева

Попутчик Деда в небе

Вечнозеленый символ победы

Тупой друг Батхеда

Курлыкающий треугольник

Жанр цыганских песен

Сред обитания огурчиков

Чем кроют на словах?

См. фото 3

Орех в форме рогалика

См. фото 1

Съедобный сорняк

Накидка меховуха

Зернистый деликатес

«Шахтерский» приток Рейна

Примечание на полях текста

Буква «с» в сокращении «в/с»

«Отец» Бендера и Балаганова

Отгороженное место, где в особых постройках складывали сжатый хлеб

Ускользающий «партнер» по бане

Микроэлемент в фасоли

Разбивает калосы в патроне

Поручительство по векселю

Каюк в устах моряка

Элемент пешего движения

Изобрел объектив микроскопа

Основа масляных лаков

Первый в мире фотоаппарат

26-я буква персидского алфавита

Напряженность действия

Французский писатель Жан ...

«Мартин ...» Джек Лондон

Деталь львиного организма в букете

Бахчевая культура на кашу

Донна из города Бонна

Вероломная черта характера

Имя вокалиста группы-праздника «Бангладеш»

Отец Бендера и Балаганова

Отгороженное место, где в особых постройках складывали сжатый хлеб

Имя вокалиста группы-праздника «Бангладеш»

Отец Бендера и Балаганова

Отгороженное место, где в особых постройках складывали сжатый хлеб

Ответы на сканворд из НД № 3(7)
По горизонтали: Бой. Котловина. Оспа. Агу. Орион. Пит. Игрушка. Дюшес. Барон. Суть. Казак. Неру. Уто. Крахмал. Игуана. Пародист. Метеор. Кличка. Пьедестал. Линеика. Алсу. Вулкан. Пряник. Анабас. Ава.
По вертикали: Йог. Гонор. Финиш. Казна. Окатыш. Тунис. Рука. Окно. Сму. Падь. Синди. Буква. Разум. Николас. Тарту. Ата. Апорт. Грамм. Авизо. Кета. Емеля. Есенин. Рети. Рагу. Папа. Дина. Сека. Аква. Клаус. Итака. Лав. СНВ.

Київ перейняв від Токіо естафету милування цвітінням сакури

Тепер цвітіння японської сакури можна побачити і в Києві

У Києві сакура цвіла: у парку Кіото, на Володимирській гірці, у Маріїнському парку, біля КПІ, біля університету Тараса Шевченка, на Оболоні, в парку «Наталка».

ПАРК «Кіото» розташований на вузькій зеленій смузі довжиною в 1 кілометр, між станціями метро «Лісова» та «Чернігівська», Броварським проспектом і вулицею Кіото.

Однією з визначних пам'яток парку є алея сакур, яка по центральній смузі у два ряди пронизує зелену зону з одного її кінця до іншого. Це найдовша алея в Україні і найдовша алея сакур у світі (!) – її довжина близько 988 метрів.

Вона була створена у 2011 році на честь 40-річчя дружніх відносин між Києвом і Кіото. 3 вересня члени японської делегації на чолі з мером Кіото Дайсаку Кадокава, а також столичні школярі, які вивчають японську мову, висадили 360 молодих дерев 15 сортів сакури –

національного символу Японії. Дерева ростуть один від одного на відстані приблизно 5 метрів. В Японії цвітіння вишні чи не національне свято. Цвітіння сакури в Києві, як правило, відбувається в кінці квітня – на початку травня. Цей нетривалий час щорічно очікується з нетерпінням. Тут сакура цвіте переважно рожевими квітами, а також білими.

Фотоконкурс газети «Національний діалог» завершено!

Переможці конкурсу будуть оголошені і нагороджені у травні

Термін проведення II-го етапу конкурсу – з 21 квітня по 08 травня 2018 року

ШАНОВНІ відвідувачі сайту Ради національних спільнот України та сторінок РНСУ та газети Ради «Національний діалог» у Facebook!

20 квітня журі РНСУ, до складу якого входять фахівці із Ради Національних спільнот України та редколегії газети «Національний діалог», підвело підсумки проведення I-го етапу Фотоконкурсу, умови якого були опубліковані у газеті «НД» №2(6)-2018.

На Фотоконкурс було надіслано багато робіт, але журі допустило до участі в ньому тільки 10 робіт, які відповідали всім умовам конкурсу.

Надіслані роботи, допущені журі до конкурсу, оцінювалися у 2-х номінаціях: «Звичайне фото» і «Фотоколаж». Номінація «Селфі-фото» була знята з розгляду у зв'язку з недотриманням авторами тих чи інших умов конкурсу.

Переможці конкурсу будуть оголошені і нагороджені у травні, про що ми напишемо в наступному номері газети «НД» 5(9)-2018.

АЛЕ учасники конкурсу, які дотримали його умов, мали шанс отримати додаткові призи в кожній номінації за найбільшу кількість лайків під фото, розміщеними організатором конкурсу на сторінці РНСУ у Facebook:

<https://www.facebook.com/radaspilnot/> та на сторінці у Facebook газети «НД» <https://www.facebook.com/NationalDialogueUKRAINE/>

Отже, в наступному (травневому) номері газети «НД» будемо вітати переможців конкурсу!

3 повагою,
Секретаріат РНСУ

Щомісячна інформаційно-аналітична газета
Ради національних спільнот України «Національний діалог»
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ 2293 – 12843Р,
видано Міністерством юстиції України 06.10.2017 року
Видавець: ГО «Рада національних спільнот України»
Головний редактор: Михайло Роль
Випускаючий редактор: Вячеслав Потапов
Верстальник: Олександр Антропов
Редакційна колегія: Голова – Ашот Аванесян
Члени редакційної колегії: Емір Валєєв, Олександр Божко,
Рішван Бабаєв, Микола Корецький, Весела Залогіна, Інеш Кдинова,

Кан Ден Сік, Володимир Лейсле, Алла Потапова, Емма Беньямінова, Сергій Братчик
Адреса редакції: 01010 м. Київ, вул. Левандовська, 12
e-mail: ND-RNSU@ukr.net
Сторінка газети «НД» у Facebook:
www.facebook.com/NationalDialogueUKRAINE/
Секретаріат Ради національних спільнот України:
e-mail: radaspilnot@ukr.net, тел. +38 044 227 9865
Редакція може не поділяти погляди авторів статей. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошення, реклама та листи друкуються мовою оригіналу, ре-

клама – лише державною українською мовою. Листування ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несуть автори. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Додаткова інформація про діяльність Ради та національних спільнот України – на офіційному веб-сайті: www.radaspilnot.org.ua
Віддруковано у Державному видавництві «Преса України» 03047, м Київ, просп. Перемоги, 50. Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК 310 від 11.01.2001 р. Зам. _____ Наклад 5000 прим.
ФОП Рябоконь, 04123, м. Київ, вул. Осиповського, 3а.
Свідоцтво 014779 від 18.11.2008
Передплатний індекс газети РНСУ «Національний діалог» – 60357